

היום אכן העור סי' ר"ח ושלום צב

עשיק נפש ימה או ליוכס או לחלון ומטוס שלל וכשיל לזוד כני אדם סרכס חיקוניס יכוליס לעשות ולא לטכניס עלמיט כמשעול הכרמיס בסכנה עלמיס כואק לנפש סמה ורי כוס עכ"ל ונאיס סרכריס למי סאמרן ולא זו כלכר כי לזיכיס לקיזס מלוח מליזס לקיזס ולחועלת לנפש חמה כי נס ליכס עלמו לאמיו כחי יס לו סכנס עטמס כל עוד שאיט מקיזס מלוח חלילה כאמור ומפורס סס כחיקוניס כחוקין פ"ו לעיל מוס סאמרו וו"ל ועוד אמאי לריך מללס כעגל באשפ צנון דמלון דימות כלל בר אוכו כרנליס דיכס ורוא דמילס סוף וסופך ראס ואתס תאופיט עקב וכנין ללא ומוח לים קוול דאיפו כרוך על עקבו לריך לחלון לנבי כעל דאיחאה וזאקפטר ספוא סווא מוניס עכ"ל סרו לך כפירוס דפריכס כשאמי מוקיזס מלוח מללס יס סכנה ליכס סימות ובסמקייט מלוח מליזס נעול ממיקס ווכס לחייס :

ואוצר החכמה

ומדברי סחיקוניס סללו אקס מולא סמוכיס
היה 1234567 דרכן לרכיו פרשכ"א כחשוכס כ"ו סכואס כס' אוריס גדוליס לימוד פ' רכ"ג ע"ד וו"ל וכן מלאחי מפורס כס' ס"ח כ"ו להרב אומר"ר יוסף לייט ו"ל סהעתיק סס הסוכ' הרשב"א ו"ל סמלא וו"ל סס מלאחי סאכוס סה"ס לפרשכ"א ח"ל נשאלתי על ויכס סנפלס לפני ויכס ויש ליכס אקס וסוכמס אומרת או לחון או יכס וילס לחלון אלא סאמרו לו מהנשי סקבלס אשר בארץ ענוס סכתיכ. סקבלס על מי סחולין ובסומעו ספסך לכי ולא רלס לחלון כסוס פניס ער עיעמור כוס על דעתי ססוכס חני איני מן סמקעסקיס היכלס אכל איני דואס סאמרו לך סאמת כי באמת סיכוס מ"ע אכל ספורס אמרס סס לא יחטין סאיז לקתק וכו' ואס סיס ענוכו כ"כ כוס סכתיכ מוקיזס ליוכס עכ"פ ואדרכס ספורס אמרס וקראו לו וקני עירו וכו' וכו' סקבלס סאמת סיקראו אותו ויחני לו עלס סהונגה לו אס סוף ילד וכיס זקנס וכו' אומרוס לו אל סכניס קטטס כתיך כיתו ואס סיס ענוס כ"כ מוטכ סיכניס קטטס כתיך כיתו ואל יסיס דעס לפני סמקוס עור סוכיח במישור דכרו לספור דעס סמקובלויס ססס מכל סכסו עוכרי רפ' מלוח חליזס דפזו מטעני לחלון וכו' יע"ס סנס דכר ס' כסומו אמת סל גדול ארויטו פרשכ"א ו"ל אשר סחליט סמאמר לומר שאס סאמרו לו מנס סמקובלויס כי סחולין לוכמתו יסיס לו איוס ענוס חליזס סלא סוף אמת כוף שאס לא יקייס סאמת כמס סוף אמת יסיס ענוס וסכנה מיקס ח"ו כמבואר כרכיו סחיקוניס וככן חין מקיזס לחוס על מלוח קיזס. מליזס ח"ו שיארע איוס סכנס או מח רע מליזס לומר כן כי מלכר כי ספורס לא יזוח מלוח ומוקיזס כל ימיו כסס חליזס כי ספורס כולס קיזס כש"פ כמ"ר ס' סכ"א עסקי כתיורס סכולס קיזס וע"פ כי כחו דכרו רז"ל ככוכוס מכוונת ל"ו כי ספורס כולס קיזס ולא חסיס ס"ר כחיוס עליס סיכ"א איוס דכר סכנס ס"ו כי מקדס אלא ריכר סכתיכ עומר מליזס

לא ירע דכר רע ועוד אמרו רז"ל מלוח סכרוכס את כעלניסן וסראחי כמס פעמיס כמזס סראוח כמס כני אדם קייטו מלוח חליזס וזכו לכניס ולכני כניס ועושר וככור ומסס וכו' לגלות לחרץ וסראל וסין טק ולא דכר רע וולא מקיזס מלוח ס' סכתיורס וספור לסיזיא ח"ו לעו על קיזס סמלוח וכל סאומר כן ענוס יענש ועמיר לוחן את סרוין פוס סניס רכוס סאלנו אדם אתר ססיס לו לקיזס מלוח חליזס וסיס מהיזס מדכר זס וחנף סאמרתי לו דכרוס חלו קיזס סמלוח כלכ סלס וככפס סלון וסר"ל ופי עור רכוח כסניס וזכס לקטיר סין וסר"ל וס"ר מ"ס סרכ מופר"ס דוהין ו"ל כספסן ס"ר סי' מ' ר"ך ע"ד סכס וו"ל ולכן חמוכו דמיקחז לריך לאפטווי לחינקת דא כחליזס כמי. סראו לסתיורס מדי ספק ואס לא לייח לפיפטרס עליוסו ככולסו כי דילא להכרוסיס למהלט לא רככו ק"ל ככולסו סני דחמרו רכוחת רחולטת ולא מייכמות סכתיין את קיזס לחלון ואל יענש כרכיו סקי לומר כי ספליזס חכיל לידו מיקס כי דכרוס חלו סס דכרו מינות כי מלוח סתיורס מליזוח לקיזס נלמיס ולירי עוכוס סעוס"ו ותיכות עכ"ל סרו לך קח דמסייע לן לכל סכריוח ולכל סחמירות כי חין כמלוח חליזס שוס מנש סכנס ונוק כלל אלא חררכס אס לא יקייס מלוח חליזס יס סכנה עלמיס ליכס ולנפש סמת חכל כקייס סמטוס יסיס חיקו לטיכותא כמת רוס לנפש סמת ונס ליכס סמקייס סמלוח יסיס לו עושר וככור וקייס כמאור ומדוכר :

ולכן סני נזור כנוריא דאורייתא כי אס ח"ו לא יכא וולא יכיס סימות אחר כלל כניס וססיס אסקו זקוקס ליכס כי חנף אחר סיחתי ועמרו כ"ד סכעיר על סרכר לחקוס כל ככסי סמכות ולסעמורס כיד סליס נאמן ולא וסשוט סחוקת ורשפ וסיס נוכינאל לכקובס כ"א אפיו סיסכיימו היכס וסיכמס ליכס או לחלון כי לעמיס יחלקיו סיורסיס נכסי סמנות וגס סחלמנס ונכס כקוככס ויטחו סענין כלל יכוס וכלל סללס ויכוו סס חוכלוס ממון סמת וסיס סמת נע ונר כמס סמוקס כי כן ככ יעשו לסיות חופסיס סנכסיס כיר כ"ד ע"י סליס כאמן ער סנמרו עמן סחליזס או היכוס כי כן דחו לעשות וסוף סיקר כעייני סלביס ואדם וסלו על דיני וסראל וס' וילגו משינות . ודחני מקורתי נפלות. כ"ד

החביק

סי' ל"ח

מאנאציהא יע"א

דנשאלתי מאחי כורווי סקנסות על אדות כחולס גדולס כניס סמללח סר"ל לכוניס וע"י סחמיס ספילס סעוכר סחמיס סס"כ דלפור לעשות כן כש"ס מופר"כ סנדל כעל ספס ל"ס וע"א מנס סרכ סווח אור יע"ס לטן עתס רזיזס לקשיזס ית' סנערס סני' לללמת חמר

הרג"ל ר' א"ג סאלואי זצ"ל

חיים אבן העזר סי' ל"ח ושדום

אחר ולא למי שהם ממנו ושאלו מאחי אם יכולי
 לנשואם או חק ג"ח או חק כ"ד חדשים ;
דהשבותי לנס רמס אני לסכנים ראשי כלי
 מלחמה ^{למלחמה} לנשוא לעזר מרן מלכא מר' הגדול
 מקור שום חיים כ"ד יאר לער כי ממנו מולאות
 חיים ואין ידועתי מברעא עכ"פ כ"ד לסתלמר מ"ס
 כפיסקים בדרון זה ורואין דמקור דין זס יולא
 עמ"ס בכפוכות פירק אפי"ו ר"ס ע"כ ת"ד נחנס
 כנס למניקה או במלחו או מת מחד להנשא מיד
 זכר' ופסקס בכריותא חרי שפוקס דרופס זכר' והמפלג
 אחר טיהא ככעל זכר' כולן לריבוח לסתחין ג"ח
 דכ"ד ר"מ ר"ח אומר מוקרת ליארס ולנשא מיד
 ואמר רב נתמן אמר שמואל מלכס כר"מ כנויותו
 א"ל לזו אדעתיס וסלכחא מת מותר במלחו אסור
 מר כר רב איי אחר אפי"ו פת נמי אסור דולמא
 קעלפ לים והוא שוטס כווא דלא עכדי נשי דחנקי
 ולא סיה התיא שוטס כווא דלא עכדי נשי דחנקי
 לכניוסו ע"כ . ועיין א"ש תוס' כ"ד"ס ואמר ר"ן
 זכר' ומלישנא דנמ' דאמר מה מותר הייתי בשעת
 שעלמו אכל אס המיתוחו נר' דרין לסתחין האמנס
 גדולו כפוס' פירא"ס והר"ף וסרמכ"ס והעור' וסרן
 כ"ד וסרס אפי"ו רכרכי זוע"א כולס פסקו דכח
 מותר כלי חולק ובעת לא ראינו מי שחולק כרין
 יום וסקמו דכריתס וכקכו דכמת מותר להנשא כלי
 פולק ומלישנא דש"ס דרתי ולא סיה התיא שוטס
 סווא דלא עכדי נשי דחנקי כתיבו זכר' משמע
 דאס יכוס הגדון ככ"ד דחנקוסו כוידס והפילס
 זע"י סממניס ומת סולר נמי דאפי"ו מת אסור
 כמ"ס מר כ"ד וכמ"ס דש"י כמ"ס במלחו אסור
 קחמת סוילס לנשא ויש סער לרכי מ"ס סרכ"ו
 זלכ"ס כפי"ו ר"ג וז"ל ואף לרכי הנאונים זלכ"ס
 זכר' אפי"ו אסור דחששו דכל אשר תנשול את כנס
 כ"ד שחנשא דרין לחזור ולא רלו לסחור אלא מת
 ככה ואף כוס יס אוקירוס משוס עוכדא דספיה
 שוטס דחנקס את כנס סרו מלינו שאר ססתירו
 חקמנס כרכי ועוד ראינו כפי"ו דנח' לא ישא ארס
 מעוכרת חכירו הטעם לפי שסתס מעוכרת לסנתק
 קיימא זלפי"ו זו ואל"ל זו קתני ופוא קלת דוחק
 לכן ז"ל דכ"ד קאמר ל"מ מעוכרת חכירו דאיכא
 קרתי לריעוואא א' דלכוסף חלד ותיכק ותקקר
 סתלכ וקמיה סולר שטינת שמת קמות סולר כעודו
 כמע"י אמו דאו לא חמירא אוסורא לקרות אליס
 דלחנתוא כל זמן שלא נולד וכמ"ס פירא"ס כפ'
 משפטיס . אלא אפי"ו טינקת חכ"ו סכרי נולד סולר
 ולא נסדרס סתילתנס כנס יע"ס מכואר וולא מדכרו
 שמת קמות את כנס אפי"ו כעודו כמע"י אמת
 וככ"ד דבסווקו סעוכר כמע"י אמו כה שסס מדיש
 ספילס אוחו ע"ו סממניס . ועוד כ"ל לסכיב
 ראוס מ"ס כמ"ס שאני בית ריש גלותא דלא סררו
 כסו וספיקו ספוס' דרין לפחיר אפי"ו לארס סנכנס
 לפחיר סמלך דלא כדרי ככו ואפי"ו אין לפחיר סרו
 דסוכרוס ויש לסתמור כרכי כמ"ס מרן כרס ככ"ד
 סאמת פוא דע"ו סממניס ספילס אוקס אכל לא
 פוקס כוננס כ"ד לנשא מיד ככ"ד מוסר"ס מפרווא
 סו' ל' דנישא חלכך נחכנס כ"ד שלא לסתחין כ"ד
 חרש אלא סעיני ככ"ד פיה כ"ד שלא לסרס סוכר
 סלג וקלס סיעתס וספילס סעוכר סי ותי כמ

ר' שיעה וסלחוסו חו למי ספרס ממנו ודחמור
 כני משפתחו ופולוכוכו הלל חיה ה ואחר פתי שיעת
 מת סולר . כרס ראינו פלינו לסר' אקוס שמואל
 ז"ל כש"ה סי' פ"ד כאסס סנפולס חתס מן סספסל
 ומתס ותיקס קרוב למור דאס מותרק לסכשא חוק
 כ"ד חרש יע"ס ובעת אין סספר מלוי הלוי לראית
 סתשוכס כמקומה אס ססניס לאסור היסר כנר'
 דעומדת לנדי משה סכת כתי ועכ"ז יוס לחלק ככ"ד
 ועוד מלד אחר גיראם לסקירס ראי חוליון לחומרא
 סוי קומרא דרתי לירי קולא ח"ו ותיקס מוסקרת
 לכל וכמ"ס סרס מוסר"ס סינן ז"ל כש"ח סי' ס'
 ד"ז ע"כ ספחיר כנרונו אשס מונקת חוק ס חרטיס
 ועיין למרן ססכוכ סנככ"ו אוח ל"ג יע"ס ולו יביס
 ספ"ף דרונא ככ"ד נורת דרכן סיא שפא חמות
 סולר וס' דרכן לקולא על ככל וירכו מורינו
 זרכנו מסיח' א יוכא סכמ"ס וכסא ככוורו ירו' וגשא
 זכנס כרס עז ונלס :
 כלע"ד

אברהם מצליח

סי מ' זולת חסוכו אליו כס"ד

דהשבותי תתייס ראינו ספאלס זהא אפר נגוד
 עניס מ"ח ירורי ומכיוס . רכ נכורתי
 אכירס אוסכו . מר דיינא . דתיק לעומקא דריכא
 מזרע היקס והמעלס . עמז וישודר אר"ס כיטי
 תלי לס . מר ניסו סרר כוא מעלס סרס סאלס
 סרין סמליון כמוסר"ד **אברהם מצליח** כ"ד
 ואיר סורי . לאסוקי שמעתי'
 סליכא דלכקא . כחא דסחורא . לסחור סלשס
 להנשא לככרא . מכור יסחירס . כלי סמחנס .
 וכקס לאוזת דעתי מאן וסיכ לון מכומכות . ואנכי
 עורר כעדרות סומן לאלכוס ולרככות . ואיטי מופל'
 סכל סלרדיס ככל מקוס וככל ומן . ושמעתיק'
 כע"א דעחא ללותא נטע נעמן . אמנס א"ל ל'
 ונקת שטוס עסס דככור קורס . גדול סנלמר
 כלכרסס ארי סכחכורה ואכרככו וסרככו כרינת
 לער סחדכו . יסולו מעינותי וסיו למאורות את
 סקקיס ואח סקורות אכ שמה ככניס וכני כניס
 דשניס ורעננס . לער כל טוב אכ"ר :

ואע"פ ואומר קוי סוי נרכ"ק על מעשס סכיס
 ככחולס אחת אשר סיה סרס לזוטס
 ושתס קממניס וספילס סעוכר חו ואחר שתי
 שעות מת או אותרת להנשא לאחר כחון כ"ד
 חרש רבן אמת כו ק"ל כמ"ס בכחוכות ד"ס
 ע"כ וכסופקיס דאס מת סולר קנשא כחון כ"ד
 סרש רניאס כו זפו דוקא כשאח ולס כססתיו
 אוחו . וככ"א מ"ס מרן ככ"ו כאס"ע סי' י"ג
 ססתמיו כוס ח"ל ורכרי סרכ פיר"ד סס שס
 לפתסיר גס כחשק טיקת סעוכר כמע"י אמו
 וטר לקל משוס פיש לומר שלא כיונס כמיקת
 סעוכר כ"ד לנשא אלא שלא חנלס סרפחס וסוק'
 סור כו מ"ס סרכ . פקיס שמואל חנלס סרפחס וסוק'
 כלשס שנפלט כתס מן סספסל ומתס ותיקס
 קרובס

שליחיה קסרו יע"ס ומוס כמי יורה דמורה סת"א

חיים אבן העזר סי' מ' ושלום צב

קרוכס למיור או מותרת להגש זכעה אין. הספי-
מלו אללו לראות אם הסכים לאסור ועכו' יט
לחלק ככ"ד ועור מדר אחר נראה לחסירה רטור
חומרה ראיתי לירי קולה אהמים מופקדת וכמו
סתור שרכ מוסרי' מניץ סי' ה' ולא יקום אלא
ספקא דרבנן וחולין לזולא זה"ד - וגם אבני
בעק לא נמצא בירי ס' מקום שאש אלה דרחוקו
דברו סרב מקום שמואל אלו שאבחו כז"ל כס'
בן פיר יוסף כאל"ע ר"ב ע"כ אשר כתוב סס
זו"ל אשט שפלה כחה מן הספסל ומתק ותיקש
קרוכס למיור אש מותרת להגש פון כ"ד ח"ס
מקום שמואל כחז' סי' פ"ד עכ"ל ויגה דברים
אלו מוכחים דס"ל לפרב ו"ל כפשיטות אש והוא
לפי פאמה שהאש מתיחס לולרם במיור הון לס
הקנה להגשא סחך כ"ד ח"ס כי דוקא מה אאליו
סוף דלז גזרו דכל יסד' כשרים זולא נהשזי על
ש"ד בעבור זס וברא' כנמ' שטיף שזני וכי'
מש"כ כשריונו בעוטנו שמוחו כודאי דלכ"ע
סברא פאטעס לאסור חוסר מדר סרון ומל' קס
כי לא יוכיב טוטא בסבר ור"כ אש כ"ד דבר זס
שנשחח אשכ זזק הוא שמוחו כמור ע"י סחית
ססממנטס כודאי דנזייק לס סלא הכשא ער חלנס
כ"ד חרש - ומס סכ' פ"ד הסיוס נר"ו לחלק להקל
מעונה כי לא סמיוי כיר להגשא אלא להסיר חרש
זל"ר לנרון סרב מוסר"מ מפרוס סי' ל' ככתוב
בר"ק וכשזני לעלמי אין נר' להקל סר"ז כי מוזס
סמר כי סוף לא כונס נס לוק - יעור רכס' לא
ציונס כירי שחנשא סרי ביון דלא סחירו כי אש סח
חיליו וזס כשהמיקו כירוס א"כ כאלוס כונס סחסיס
זס לאסור ולא פלוג רבנן - ואדרכז כרון ס' מוסר"ס
מפרוש אס סיוק אמה סכונס סחיס כירי שחנשא
לאסר מ"מ סחיס כונס כלתי שוס סיר עכירס
כי סקר שילדחו סחך ומיר לא נקנה דרוס להיקו
ונתנו כוריו לעינקת אחרת כירי להגשא ופ"סיס
סחסיס כוס כ"כ כ"ד - נס ע"ש ס"ס סעוסק
כיר' להקל מ"מ סר' מוסר"ס מונין ס"ס כמזנס
ססקלו פלכר כי סוס' שחורו כמזנס סס מיעטוס
כנר סאוסרוס כי רכיס סחס - זזק ועור כי נס
מוסר"ס מונין לא סחיר כ"א דוקא כמותקרת לא
כונס סקס כמכורר כפוסקיס וכמ"ס פ' ככס"ג
ז"ל כאל"ע סי' י"ג סנסכ"ו סוק ל"ג סלין סוס'
כיר' ועור חילוק סרב למח זרק סי' ג"ס דלא כ'
מוסר"ו סיק ו"ל לסחיר כעונס אלא כומנו שטעס
כחיר לפירוק סרור לווה עם פניוח וכיר מידים
לסס כתיס ולא ידאוס מעונס פירן וככר סחחילו
לפחות אק סלסס סחקיס מוסקרת לסס מוס"ס
כחירס להגשא אכל עכשו כומנו זס סמעניס
סירכא למזנה עם פניוח וס' עס"ג מעניס
ע"ז ופירי סרור לא סכיוי לוכא למחש לפכי
ואין לג חיר וע"ס - זא"כ עקס כסנונו מעניס
כירורו הקסווק כמי שמוס עם פנוה וקוסין
סוקו ולפעמ' חוכס' סוקו ככ' ססור' ח"כ סדי אין
כאן חסס ששוס מוסקרת ופירי סרור דכס"ג
כודי ק"ל ונ' לא סכ' ומס נס כעני כ"א וצ"ו
זע"א כי סל"ק כילס קרוסס כולס

קרוכס למיור או מותרת להגש זכעה אין. הספי-
מלו אללו לראות אם הסכים לאסור ועכו' יט
לחלק ככ"ד ועור מדר אחר נראה לחסירה רטור
חומרה ראיתי לירי קולה אהמים מופקדת וכמו
סתור שרכ מוסרי' מניץ סי' ה' ולא יקום אלא
ספקא דרבנן וחולין לזולא זה"ד - וגם אבני
בעק לא נמצא בירי ס' מקום שאש אלה דרחוקו
דברו סרב מקום שמואל אלו שאבחו כז"ל כס'
בן פיר יוסף כאל"ע ר"ב ע"כ אשר כתוב סס
זו"ל אשט שפלה כחה מן הספסל ומתק ותיקש
קרוכס למיור אש מותרת להגש פון כ"ד ח"ס
מקום שמואל כחז' סי' פ"ד עכ"ל ויגה דברים
אלו מוכחים דס"ל לפרב ו"ל כפשיטות אש והוא
לפי פאמה שהאש מתיחס לולרם במיור הון לס
הקנה להגשא סחך כ"ד ח"ס כי דוקא מה אאליו
סוף דלז גזרו דכל יסד' כשרים זולא נהשזי על
ש"ד בעבור זס וברא' כנמ' שטיף שזני וכי'
מש"כ כשריונו בעוטנו שמוחו כודאי דלכ"ע
סברא פאטעס לאסור חוסר מדר סרון ומל' קס
כי לא יוכיב טוטא בסבר ור"כ אש כ"ד דבר זס
שנשחח אשכ זזק הוא שמוחו כמור ע"י סחית
ססממנטס כודאי דנזייק לס סלא הכשא ער חלנס
כ"ד חרש - ומס סכ' פ"ד הסיוס נר"ו לחלק להקל
מעונה כי לא סמיוי כיר להגשא אלא להסיר חרש
זל"ר לנרון סרב מוסר"מ מפרוס סי' ל' ככתוב
בר"ק וכשזני לעלמי אין נר' להקל סר"ז כי מוזס
סמר כי סוף לא כונס נס לוק - יעור רכס' לא
ציונס כירי שחנשא סרי ביון דלא סחירו כי אש סח
חיליו וזס כשהמיקו כירוס א"כ כאלוס כונס סחסיס
זס לאסור ולא פלוג רבנן - ואדרכז כרון ס' מוסר"ס
מפרוש אס סיוק אמה סכונס סחיס כירי שחנשא
לאסר מ"מ סחיס כונס כלתי שוס סיר עכירס
כי סקר שילדחו סחך ומיר לא נקנה דרוס להיקו
ונתנו כוריו לעינקת אחרת כירי להגשא ופ"סיס
סחסיס כוס כ"כ כ"ד - נס ע"ש ס"ס סעוסק
כיר' להקל מ"מ סר' מוסר"ס מונין ס"ס כמזנס
ססקלו פלכר כי סוס' שחורו כמזנס סס מיעטוס
כנר סאוסרוס כי רכיס סחס - זזק ועור כי נס
מוסר"ס מונין לא סחיר כ"א דוקא כמותקרת לא
כונס סקס כמכורר כפוסקיס וכמ"ס פ' ככס"ג
ז"ל כאל"ע סי' י"ג סנסכ"ו סוק ל"ג סלין סוס'
כיר' ועור חילוק סרב למח זרק סי' ג"ס דלא כ'
מוסר"ו סיק ו"ל לסחיר כעונס אלא כומנו שטעס
כחיר לפירוק סרור לווה עם פניוח וכיר מידים
לסס כתיס ולא ידאוס מעונס פירן וככר סחחילו
לפחות אק סלסס סחקיס מוסקרת לסס מוס"ס
כחירס להגשא אכל עכשו כומנו זס סמעניס
סירכא למזנה עם פניוח וס' עס"ג מעניס
ע"ז ופירי סרור לא סכיוי לוכא למחש לפכי
ואין לג חיר וע"ס - זא"כ עקס כסנונו מעניס
כירורו הקסווק כמי שמוס עם פנוה וקוסין
סוקו ולפעמ' חוכס' סוקו ככ' ססור' ח"כ סדי אין
כאן חסס ששוס מוסקרת ופירי סרור דכס"ג
כודי ק"ל ונ' לא סכ' ומס נס כעני כ"א וצ"ו
זע"א כי סל"ק כילס קרוסס כולס
עקרוס וזל כממע עלהס שוס רכר פיריות מרבר
קרוס פללס וקסס סקס ופיריתס וקמיר נש"י
1234567

דגה כעקא כז לירי כחיר סאלה ס' מקום
סמוח ור"י קי כתש' סס סי' פ"ד סכ'
זו"ל אחריו להיריע ליר"ס חס סכר לירי סלס
מהס חסח נרוסח מבצלס כחס לקסלמי ק"ק
קאונס זעסס סירך וקירי אהדים וסחיה כחך
כ"ד חרש ורף סמלחו לנחס חסריו לס כיון רח
סחך חז' סלסס כקס סקאנס וכלילס פנעס
כחס כעיריס על סססל ופילס סירס עם
סעירוס לחך ע"י מוס אין חח כאלס ואמר
ססס או סלסס וסוס מהה ככן טני מסיק כוס
אס יס להירי לס להגשא כז"ך כ"ד חרש ולפו
עניוק דעזי אין זס ככלל מחס מותרת להגשא
אע"ג רכאסקנה כנמ' ספיה שטיף סויה סל"ס
כמס לירופיס לאסיר ללוסוק ס"ס סחרי סוק כעלס
סופ"יס וככור ר"ס לוק כמח מיקומק ככ"ד ונש
כילס כר"מ כנוריקו וכמ' כר"ס לנ"ף כנרון זס
כי סוף קרוכ למיור זש חסס נ"כ שחלכל סכוסס
ע"ז כי נפלס חירס כולס ואונס שנס נרמס לס
סל"ה סמרה כנפסס כוסכ וכעז חן ס' סמיטוט
כירי לעין כס' רוק חך יס לי ראוות מכס סנס'
וכחיס ופוס' וקירי מחמק סנס"ס נס כמו סלס
זו כסוקו כ"ק מעל"ה סכר נשאלס סשאלס נ"כ
לפי כחש סח כעלס וסניק לו כן להקל כולס
סכסס על כנה זמיתס וקכלס סכוסס ע"ז וסיוי
מנמס כקורר להגשא חך כ"ד חרש וכעני ז'
סוף סמורס ש"ס כס כ' דיעוקות חרל אחר סלס
לוחס להגשא לא שערס כולר וסניס כעיריס על
סססל ולא סמרה כר"ח שפלה ור"כ סוף קרוכס
למורס - וכן כספרי מוס' מחמירס כאלס סככס
על כנס אי אחרין שיה קרוכס למורס ואונס
סונס לא סכיון אינס אף ש"ס ככ"ד פ"ר כלה להקל
מחיס סל"ה סוקס כלונס סוכ כאל וסך קעש
זזק ככונס ואע"ך סרי ראונו סל"ה סמרי - זש
נ"כ להביר ראונו סספרי סל"ה סמרי - ס' כיה ססל
זש לרר לכאן ולכאן וקירי מחמס טרדות סוקן
עכ"ל ככר עוריול ז' :

דגה מתכור מדברו כרב ו"ל אלו כי אס סוק
נרון סל יחר קרוכ אל קדעז סל"ה כיונס
לכחוק סל כחה כי כן רך לנסח כקס כעיריס
זמיעיס בכל יוס סל"ה סוף קרוכ ניוחר סקסר
זניפלס כחוק סכעירוס למעס ולפעמיס נופלח
סעיריס עלעס עם סחירק סנשמו סחיר סחיקעס
זו כחך ססל וכחמס זכל אלו סעניס סס
כלונס נמור ולסיון כי סרב סקול סמ' מוסר"ר
עוריול ז"ל עלס דעמו לויך נוסל זלו' כי סוף
קרוכס למיור לירך לומר כי נרון סרב סוף כי
כר"ח כקס ע"ג סעירוס ר"ל כמו ע"קס כ'
ססל כלתי סיס סמיווק וקירס לכל יעול ססעירי
לירך כי דעמ נוקן כי קלן סקס מוסל כעיריס
סל 47 סל

חיים אבן העזר סי' מ' ו' ישראל

מקור לתקום שאעתי' לופל אפי' כיום וכפני דואים הרבה ופוא ער ולא יאן וק סכנס אס ופול עס פעייסס חס פעריקס פוא כמו קיבס סקורין דשיק כלעו כוד'ו כשפחנודר ימול פוא ועריסקו למטס לארץ וכ"ס כלילס ופוא ופן . ולכן לידד הרכס סרב ז"ל שיהו קרובס למורד ועכ"ו אפי' אישר כי כ"ר גרע עפי יען עשה מ'עסס כמיעל לכמיה אה העוכר ע"ו שקייה ססממיס . ועיר כי ככ"ר פירכ פשוטל ככ"ל חו' ג' ימוס ופאלן ככ"ר כוס קרוב מיקחו יותר כעוד כ' שעות :

המורה שכתב

ולכן פיר' נר' לפחמיר ככ"ר מק"ו ממדון סר' מוכד"ר עורואל ז"ל סנ"ל כאשר נאכזר אס לא שנאמר לפלק ככ"ר כי שחא זס העוכר פיה לירחו כזמנו שלדחו לו' חדיסס כי ק"ל שולרת ז' חדיסס וילדת למקוטעיס כי הגש סכ' עעכ"ח ס"ס נר"ו כקור דכריו כששה ססממיס סיס פעוכר כח שסס חדיסס הפס"ר שלא דקיקו וככר עכרו כשסס חדיסס וכפי זס כרי לא נרס לו שקייה בסממיס סוס סכנס כי פיר פוא נולד כזמנו וברי כולר חו וסיו חפשי שלא ימוח ח"ל שלהיות כי אחר שולדתו כסיות כזמן סחורף סקקור נודל ופסלחו כולר חו למי שסרס ממנו זרחסוכו כפי מספחחו ופולוכוסו אלא חמס זח"ר כ' שעות מק כמ"ס מני"ד הר' ספוס' נר"ו א"כ חפשי לומר כי לא סיס סנרס מית ס שקיה ססממיס כי אפשי כי ע"ו העלטול ממקום למקום כזמן סקור קירכ מוחחו פא לא"ס לא ביום מח והיס חו ור"כ כיון דמליכין למיתלי כי דברי חמר גרס סמיתס ככפ"ג כוס וכילת כוס ריש טקיס לחלוה לחקל כיון דכיו ספיקא כפירו דרכן ויש לנו לילך לקולא וכטעמיס דמני"ד סרב ספוסן נר"ו כתב כסוף דכריו וז"ל ולו ותיס ספיקא דרינא ככ"ר גזירה דרכן פיה שחא סמית הולד וספיקא דרכן פוא ולקולא זת"ד נר"ו זככי פוא סלמח כי איסור זה לישי מניקח הכירו פיו איקורא דרכן וכו' כמ"ס סרימב"ס בה' גירושין פ"א ככ"ס וז"ל וכן גזיר סכמיס וכו' וה"ס סס זככי ק"ס ופריב"ט סו' רס"ו וברן סו' י"כ דפוי איקור מוכרוסס וכו' יע"ס ונכ מרן ככ"ו אס"ע סו' י"ג כתב עיר סס כיון דעודו דרכן פוא וכו' כמו סייע"ס . וכ"כ סריכ כנס"ג סס כנס"ט חות ו"ד ככילוף כוס כמו סייע"ס וכ"כ סריכ חמונת שמואל סו' כ יע"ס סהפיר נס כוח ככילוף כוס דמורו דרכן כוא כוע"ס וכ"כ סרע"ו סס סו' י"ג סק"ס וז"ל ככ"ל לנ"ד לפקל כיון שאין כזן חלף מלמח דרכן וחלוין לקולא כמקיס פלונח יע"ס ועיין בס' אהל יעקב . מער' סכ"ס פוח י"ד יע"ס :

לנו לילך חמר סחוט א שלא לחתיר דככו ק"ל חמירא סכנתא מחיטורח וכמ"ס סר' עוקרו סר"ח כח"ד סו' י"ד חוס כ' וכ"כ כעניווי כספיק קנסת כל סו ת"א ר"ר סס"ו ק"ט וק"ד ע"כ וע"ע כס"ד :

ברם ככ"ר סככר מח הולד וספיק סכא לפינו פוח לקוס לגנור ולכחמיר עילו שלא ח"סא מסיס גזירה סו"ל גירורא ולא יוס כחור סיס חפשא סכחס לידד סכנס כוס וכיוצא סריכין לכלין סלח לגנור ולכחמיר עילו כיון ספוכר פוא כס' וספק"א דרכן לקולא ווס סזילוק כרור ומכורר וממקישו פוח מוכרע סכן כחכ סחש' נופס מסרכ"ן סרן סס סו' קפ"ח דק"א פ"ג סכ' וז"ל וכין סכ"ר סרטיס שחמרו סכמיס סס מסיס סכנה כולר חולון לפומדח מסיס דכיו פיקוח נפס דפסן ספן ספיקא חקור כדחמיר' כיומח נפל עילו סכל ספק ניו' ס' ישיאל ספק מי ספק מח מחל"ן ומפקחין עילו אה סכל דסכת לגני פיקוח נפס מחל סו' וז"ס סכא דלף עכיר איסורא כסממח כ"ד חדיס יע"ס פרו מכוחר מרכיו סרכ ו"ל כי כל מח שסחמיר כו כוח מסיס חשס פיקוח נפס טיכ"א לודי סכנס כמס סכולר חו מס"כ ככ"ד סככר כורר כוח מח זיש ליק"ק מרכיו מרן כ"ו ו"ל סס כחכ"ע ס' י"ג כמס חשו' סר"ן סו' י"ב וז"ל וכנ"ל כטעמו פל גלון סכיון סתקנס וו סקיקו חכמיס שלא יזא חרס מניקח סכיו מפי חקת כולר נקנה סיכא סזין לולד חקנס חין לחקור מלסגנח וכו' יע"ס . פרו מכוחר מרכיו מרן ז"ל כי כל עיקר גזירת דו"ג וחקנתס שלא יזא מניקח סכיו סוח מסיס חקנת כולר וכל שאין סילר חו חין לחסיר אס נח כספמיסו כוריס כחור וכספ"ג :

איברא דכל זס פוא כמות סכנתו וכס זיא סעטן סמיתו כמור חין לה חקנס לכנסא כקור כ"ד חרס וכנ"ל סן מלר סכנדל זכס סרב עורולא פשוטל להרכ חקיס שמואל ונכסר נקט כפשיטוח ידיו סרב הפיסק נר"ו כרס ס"ב מקיס סמוחל סס ס' פ"ו רחס ככריו ככ' יד"ס זבת' וז"ל חשוכס רחשון רחשין דסדכר פס"ט כוח וחין לייך לפניס לע"ד יותר מניעתה ככ חח"א דחח"ז וו סרייס ליקנסכח קור כ"ד ח"ס חפי' פ"ב חניקח כמור לכיתה כו לא מלינו כוס קנסת סיקנסו חכמיס חח סאפס סלח להנפח ח"ח חקנס סיקי חכמיס ז"ל סלח . ופא חרס סעוברת סכיו ומניקח סכיו מפי חקת חולר וחיכס סלח לולד חקנה חין לחס ר סאפס להנפח וסו כעלמו : וסן סר"ן כסס' סכניה ככ"ו סו' י"ג חכל סיכיס כוס קנסז חפי' לכורנת כנס כמור זס לא מלינו כס"ס וכספסיס וכו' יע"ס פרו סריכ סקיס שמואל ז"ל ספריו על סערס לפחור להנפח חפי' סעוהו כפור וסריכס כרמיות ע"ו כמג"סייע"ס . וחכו מן קומח על סרב כן פ"ת יוסף סעסעק ס' סריכ מקיס שמוחל סו' פ"ד סק"ח ס סרב מיסר"ר עורולל סרב שמואל לסרב מקיס שמואל סריכס מרכיו דכשיטת ליש דכשמיסו כמוד חקור להנפח ופ"ה זכר עז לסכיה חשו' כרב מקיס שמוחל סעסכר עלמו סס סו' פ"ו ריק"ו כסכרל כל כחר חיסכח דאפי' סמיו , כמור מותרת להנפח . וזולס פסלג לעמ"ה

ד זס עומד לגזירו מ"ס סרב יד חרן ס"ס סס כחכ ע סו' י"ג חנס"ט חוס ט"ו כסס חפי' סרב וקן חרן סו' קפ"ס סכ' וז"ל וכ"ד חדיסס שחמרו חו"ל פוח מסיס סכנת כולר חולין לקומדח ולא חפשא כ"ח לחס' ב"ר חד"ס כעו סייע"ס . פרו דחמיר סרב כספק מסיס סכנס ופיקוח נפס דכ"ר לומר דאפי' חס כחגו לחיס על סעחיד לכא כעיר סילר חו כחסיק שחח חמות חו כל מח סזסס יכול לפיטוח סתק ספיקת סרבס חמר וק

חיים אבן העזר סי' מ' ושרום צג

לנשוא ים לפסיב ע"ד סוכ מקום שמואל כי
 ע"ס כחמי' דבר ור"ל כי לא מלינו כום קנסא
 פקינוסו חממוס לאשם שלם קנסא אלא חקנה חיקנו
 סכמוסו שלם יסא ארם מעוכרת סכורו ומינקא
 מכורו עמי חקנה סולר וסוכא שאין לולר חקנה
 אין לאסור אשם לפנסא חמו בעלמו ל' סר"ן כחמו'
 סו' ו"כ שסוכא ככ"ו כסו' ו"כ אכל סיסוס סיוך
 כום קנסא אפי' לפורגת סכורו וס לא מלינו כש"ס
 וכפוסקוס כנרון וס הלא ארדכא שטעא דלישנא
 דר"ס נבי ספוא עוכרה דפנקחיס משמע דכטניה
 עטע כן כדי לפחורס לפנסא ואו קו סיוך כום
 קנסא פטעא דלא סוס שפא חלמודא לפרס דחפ"כ
 לא סחורוס לוכסא עכ"ל וכסאני לעלמו אין רחוס
 מרכוז סר"ן כחמו' שסוכא מן ש"כ דלא חיקנו
 סכמוס נורס וז אלא לתקנת סולר דנילף מיטס
 דאפי' סמיוו כמוד שפנסא חלילס לו' כן כי סרן
 לא איזירי כ"כ בנין שו' כספספ' חלב מרדיס שכל"ס
 אס לא תנסא לא יס חלב לפניק לא סול' ע"ו
 כום שפכב דלא חיקנו חקנה וז מול' אלא לתקנת
 סולר וכל עור דאין לולר שוס חקנה חס לא תנסא
 לא נורו וקנסא משכ"כ בעיקר סנוורה סרוח שסיס
 חכס סכנת סול' שימות חין יס סכרה לו' דאס
 כחיקו בידוס כמוד לעכור על נורת חכמוס ו"ל
 להכסא ולשפוך דמיס תנס שסוא עין חמוד אלא
 יקניו חוקס שלא חכסא וספס וכו' חכמוס וכפוסקוס
 כחורוס סוא סאמרו כל' כום שפא סולר ססוא חס
 עאלו ולא כספמיותוס בידוס ומה שסכמה רחוס
 מנמ' דכחכות ד"ס ע"כ בעוכרה דספ"א שטעא
 דחנקתוס דמי סס"ס ר"א כוס ססוא שוטס סואו
 זלם עכורו איגי' דחנקן בנייתו כונה סס"ס פטעס
 דהוס בעי' למנור אפי' חס מאלו מחכסא סחא
 קכז חכסא לחמיקו כיווס כ"ו לפנסא כאשר סוכא
 שס כנמ' כסיוו לעיל דקאמר פר כד"ה חפי' חס
 כמי אקיר דילמא קעל' לוס ואלו' ומינסכר וע"ו
 מייני סס"ס ספוא עיכרה דחנקתוס דמי ו"ל כוס
 דספ"ס שוטס סווא זלם עכור נמי דסנקי בנייתו
 כרו כן כל עיקר סמכא וסחן על סנמ' סיה כרו
 לנור זלסור חפי' חס מן עאלו מחכסא סחא
 יחיקנו כרוס ועל חכסא וז סיה דחמי כס"ס ולא
 גרזין וא"כ וס סוכה וויק סוכא סכמיוו כרוס
 דלא נורין לם חסיס קנסא דלא חכסא חפני סל'א
 מלינו כנמ' דחמוד כן דס"ט סכנמ' לא אפרו בן
 דמיינו כשוטס וכסאשפ ק"ל דפטירה כריותה ככ"ק
 פ' סוכבל דפ"ו ע"כ דח"ס שוטס וקען פניעין
 רעס וסחבל כסס סיוכ וסס שחכלו כחחוס
 פטורוס וכ"מ על הפוסקוס וכי"ק וסר"א וסר"מ
 ככ"ד חס' ס כל ומויק ס"ך ופטור וסכ"ע ח"מ
 ס' חכ"ר ס"ס יע"ס ואס"ן דכחותה סיטה ססמיוס
 חס כנס לא קנסו לם דשטע סווא חכל כאשם
 חחיס כודאו יס לאס ר מאס קנסא דכין דכל עיקר
 גויר' סוא' לא סיוס כ"כ חמי' חקנ' סול' סחא נעמנו
 וככנקודע על דודאי שחמיוו חין כסוס כחחיס
 ככעוכרע על דח חסס ויס"אל לפסוק דס ככ"ד
 סוא עין חמוד ווקר עכ"ל ועריות ומולל סכה
 כמ"ס חרמכ"ס ככ' חול' ע"ס ח"ס כטעס ססמיוו
 כיולס לפמיוו ע"ו חס סל' סחמיוו ככ"ד עכריות
 וב' ח"ל ואין ע"ס יכ"ר וס לפ"ד משיעבי מיקת

מוצרי החכמה

1234567

כ"ד חכל חס נחתיב חיקס מציקן חיוו וסס חיוו
 חייב חיקס עטורין חומו סאעפ"י ש"ס עיוק חמורוס
 חס"ד חין ככס ספסחא וסוכו סל עולס ככ"ד חזפי'
 ע"ו חל"ל עריוו וסילול סכא חין ככ"ד עכ"ל
 סעווק כס מעכריות סכין חרס למקיס חכל סר
 סוא מעכריות סכיו לנן סמיו עכ"ל סרי לך
 כס"ווס דחמורו כעונס ס"ד ווקר מפ"א עטורק
 וז"כ חן ס' דמסמיוס עליו חס סמיות סולר
 כמוד סל' חכסא ולא חסוס מכנס לכאס ספסחא
 דלא חסוס סיטעא ככ"ר כי דברר אפר וזו עליו סון
 לכ לסקור סחכסא וכל פרזוח סמכיה שס סר' מקוס
 סמואל משר חקנוס חול' סיוחוס ורסס דלא דמו
 לוס כלל כי חין לנו דומס כנרין כום שפכרס
 סיה עכורס גרולס ככ"ד וכמוד לסקל עליוס וסנורוס
 סיוכה כסכיל וחס חכסא חין סכרה כעילס פחוסס
 מותרת לפנסא כי אינו דומס לסיס חקוס וגוית
 חול' משר חקנוס חול' ורב סמרפ"כ כוטמס וס"א
 כרוו ומכור לכל ענין עם חלמוד וככ"ד רחיקו
 כחמו' לסרב סנרול מוסר"ר איס"יווסקס ו"ל כעל
 ס' מנן נכוריס וסוא לו' דרפסס כס' וך חכרסס
 חאס"ע ס' ח' ד"ן ע"כ בעוכרה דרוס ככ"ד כ"ן
 דקדס מונקת מכורו כחין ומן ססנקס חודו עליו
 שפכרס ולא נשאנס עור חסוס קנס סנס כי סוחס
 למדקס מקוס לפסען על ס' סר' מוסר"ו אמורליביחש
 ז"ל ועכ"ו ש"ה לקורבו כמכור' שס כמו שיע"ס
 וככ"ד כוח וחס ח"א חאס"ע ס' ס' יע"ס :

ז"א סמלינו כלל כטוסקוס סחמרו דחס חיקס
 דכל כי סאי קיוחא לא פספסיע סוס
 ח' סספוסקוס לכארו זלם סו חיקו דמלכר ס"ס
 בעניויו ככ"ק לכ סוס ח"א ס' ס"ס דקט"ו
 ע"ד סרין סלמלר פכ"ס וק"ו מ"ס כנמ"א חין
 לכקוס חמ"ו ססמיוו ספוסקוס כין ססוא נלמד
 סק"ו כמו שיע"ס וכן דין וס סוא נלכר סק"ו
 דחס כס"ס סוס מלי לנור חמי' חס מאלו מחכסא
 סימיוו חין ככסמיוו לעיניו סל' כנור עיוס -
 זעור סוס מקוס לומר ככ"ס כס"ס נשמה כל סו
 חאכ"ע ס' כ' ד"ג ע"א ו"ל וך וס ענין לא"ס
 דחין לנו לחלק חלוקיס מדעיוו כין ריש טעס
 בעיקר לחלק אלא חמיקו סכו זאנמו שפלקיס
 סולוקיס כאלו וכונל' כין שאין מדעיוו וכו' כמו
 שיע"ס כמו סכס כמ"ו דקמן ריש כוכחס נמורס
 סהס"ס וסמיוו כל סוסיסוס וסמיוו כפיוו וסמ'
 גס כי מלינו סכר' פטעס כעיו טעס ודע"ל לו'
 כן וסר' ככלל סוסקוס ניפיוו דכחיו דילו סוס
 סמע לכו לקמ"י לא כו סחקי חילוס סר' סוכר"ס
 סריוו כח"א כי כאס ככ' כוס סלמס חח"ע ס'
 ל"ג וסרס פ"מ ח"ס ס' ס"כ דק"ע רכ"ר ירוע
 סדכר סכא מן פסכ"ר ומן ספ"ק לוח"כ ססו
 ע"גנה דאלו עמיס לפי סו"ס חק"ו וכמ"ס סוכ ככ"ג
 ככ"ג ספוסקוס ח"א חוס ס"ס כמו סיע"ס :
 וב"ס וק"ו ככ"ד סלכר כי סכר' נחמ' בן ארובל
 יס סוכחס חס"ס וכס"ס לאסור - ועוד סכ' מן
 סחמ"כ כח"ר ככ"י ס"מ ח"א ס' ס"ו ח"א
 ע"א רחן לו' ד"א לסאי סירוס לא כום סדק
 חלמוד' מיטס דח"כ לא סכר' סיר לכל פוסקוס
 סיקרסו חוס חירוס סל' סוכר' כנמ"א וסמיו'
 סק"מסו דמי שי"ל' לסק"א סריוו ססוא כל'
 גו"ב

חיים

אבן העזר סי' מ'

וטרות

קטן וכלי רחוק ואמר א"ל למדוע זה לא נאמר
 עתה חתונה ויהיו שנים פדור קטן יחזיקו וכל יחזיקו
 שבהם לא נאמר בחתונה חתן מני חלק מהם שומרו
 שמותם יסבב מקורם חתנו כמו שחמירי משעו
 מה שכתובה יע"ל וכתב פתחו יעו קטן כשהוא
 נשתי כלתו חתן חתן שוה ויחזיקו לו ב"ק וכו' ע"פ
 ונכנסו לחדר ולפי חתן חתונה כפי חתן על חתן
 וכשיקדמו חתנים כס"ד

כ"ו בן העולה יענין רינה דבכ"ד נשא מינה
 מירו שחתן יז נקדו ויבא ל כפימת
 סוף כחשך כחבו לנדר למעלה ים מקום נסחור
 שחשף כחוף כ"ד ח"ס דכני קר"ל ככל ספק
 דכני דחולין לחולה באשר נכחו הסיקים פניהם
 למעלה וכח"ס שרכ הפוסק אכרס דפומה נ"ו
 ופס דן ופס ח"ס כותים ומטעמים ומ"ג כ"ו
 פשט זחן של פתח קולר סוף כחיתו עובר כמעו
 אשו כי כנס כי שרכ חותה וחד ס' ל' א' ומוס"ר
 סנדול כחוס"ר"ס ז"ל כס' פשה סיס כחוס"ר ס"י
 ד"ר דחובה אסורה לשקות סס כדו לכפ"ל חן
 ספודר כמו שיע"ס וכמו שכתוב כד' פשים נר"ו

כדאם חתן מ"ח חיסור זה חין הסורו כי חס
 מרדכין וחיו בכלל חיסור ע"ד כחשך נח' סיכ
 סת"ר כנס סר"ס ס' משפטים ע"פ וחיו נ
 יכס וכו' יע"ס ועיין פס כח"ס ע"פ ולה ימים
 א"סון וכו' וכפר כחלק יעקב סס וגס הרב כח
 ואורם כח"ס חת"ע ק"ו ד' סכרית מה"ס ורס"י
 וחוס וכדמכ"ס וסר"ס רליכה אוקור מר"ח מאוס
 ט"ד חלש חופורו כיו מרדכין ולכן כחכ שס לקח
 למיחס לסננה סולד שוחק שחשה המעבורת סול
 מונקת חת כנס דמורק לשקות סס כדו לפעילו
 כמו שיע"ס רפ"ס מכל זס כו חין כו חיסור
 ס"ד כדורח וגס סר"כ מקיס שחולל סקיר הפולו
 סורנו כחוו סולד סנולר חו שחשף חוך כ"ד חרש
 זעס שערנו ע"ד שאון כדאס לנו לסקור בסורבת
 שולד חו כמודוד וכסס"ל עכ"פ כססוף ס' כשיח
 סולר ובסותו עובר כמעו חמו סלל ילד לחור
 סעולס יש מקום לסקל כדכר כחמוד וחסש כחוך
 כ"ד חרש כלו כחכתי כחחילס רכס מעול סלכור
 שאון לו כקכס וס' ולולו מעניחות ויראלו ספורת
 כנלאות כ"ד כחוקס פס סעירס אמיר וע"ס
 כשליש אשיון לח"ר יסון ס' התר"ט' ליעירס
 כס על וחס התורה

אוצר חובבות 1234567
 חיים פאלאנ' ולסל: סלעיר
 L P

סי' מ"א

זאת תורה פארס סנדול כענקיס עטר כר סנולל
 סלל וקירא ועקב חכיו ע"ס חלנכ"ס :

עמדתו נמעו דעמ סלכתא כמאן חולל כענין
 שוכ מונות שיש לו לארס לון חס
 אוקו חס סוף סן כסורס או מחקנת חכמים ז"ל
 רבינו כל ערוין רחיקו דכיו פוסכ"ס כיוס פ"כ
 מס' חיסות רכס וז"ל כעניש חרס חשק יחיקוב
 ל"ס כיו"ד רכיוס גי מקס מן סקורס חללו סן שלר

כשהם ועונתם פארס חלו מונותם וכו' וסר"כ כענין
 סס ליון ככו טוב רחבו מחיקת חלזוס כס נעירס
 כנחשתס רמ"ז ע"כ ופס"ה רכיו רכיו כחומי
 סחרי סלו מונות וכו' הרנס חנקלס סכר"כ מונס
 וכו' פירס רס"י כסו כחור חכ"ו סרמכ"ס כחכ
 סס כפ"ו כחומש סמוכות ולסו פחשס מ"כיוכס
 וכל סמנויות רסס מ"כיוכס חלל כדכ"ו חזומי
 ככריתח סחמונות סס מן כחויס זועפו סכס
 סיס לנכו רכ"י מ"ס משה רחכ"ו קכ וכו'
 ועוד סכן מכרעת כריתח חחרת דחמ"ח סמו'
 חנל כרשכ"ח וקח מפרסיס ככסיו ליעה רכיו
 סכס מן חקורה עכ"ד :

ואנכי תמיס ל"ל דכ"ו בה"ס חלו דמס ינעס
 למחי דסיה כחכות ד"ו חניע ומן
 זלפ ניסחז אובלות מסלו וחוליה כדורמס והמיון
 סס כס"ס דכ"ו חורס חרוסה סק יסר"ל חולכת
 כקדומה ס' וכסן כי יקנס נכס קטן כסטו וכו'
 וע"ס וכסחה חס חיתא רמוניה חס דרכין כרצח
 סרמכ"ן וכרכ סמנד סיכו חובלה כחרוס' חנל דח"ו
 רמהכח שמעיין רפ"ס ט"ל לוס לסקח דחלמודח
 רכלכס וסן מורין כמ"ד רמוניה כס חן כקורס
 וכו' רחוס מהימנח לרמכ"ס ונכ' נרס"י כסירוס
 כחומס דס"ל דחירס סול מונות וספירס כקורס :

זאת שנית אשכחן כק"ו דכ"כ אדמיו כול' כדבר
 וחלש אשתי עמו חר"ס מבאן סוכו סייב
 כמוינה אשחו יע"ס ומוס כמו יורכ דעיקר כמוינה
 סס מן חקורה :

ועד פסלוס לו כח דמלנו כחכות ד"ו
 דחמרו סס סחורס ל"סס כרי חס מקורסת
 לו ע"מ שאין לך עליו שר וכו' דל"ס חללו ככל
 דקוי מחנס עמ"ס כחורה ולר"ו יע"ג דכיו מחנס
 עמ"ס כקירס לנכו ממון חנאו קייס ופי' רס"י
 כדבר סנממון שאר וכסות ע"כ חס קמן רכין
 לר"מ וכין לר"ו שאר וכסיה חויל מן חחורה בת"ק
 דכיוותע דפיק כערס ורלח כרזכ"ו הרחכ"ו מכוחר
 סס דשאר וכסיס חרס מילס' חול כמ"ס ועיין
 כיוס פרק סמור ככ"ו רס"ו ופחיס' וכל וס
 סיעק' לרכיו סרמכ"ס וחיוכתה לרעט"ן ולחכ"ס
 רכנו יוסיק לפעליה על הרמכ"ן כס"י על חקורס
 דחמס דכ"ו רס"י כחומס דס"ל דמונות כס מן
 סקורס רכיו חור כ"כר וע"ס וחח"י סקיר' וסו
 סקקס דחשכחן רכיו וככרוס מבראשונס דקיימו
 כסכרת רס"ו כמויעת סס מן כקורס וכיו קאמר
 דסול יסוד כסכיקו :

איברא רחני חרופס לרס"י סס ככותות
 דכח' כד"ס חולכת מסלו סכעל חייב
 כמונות אשתי מחקנת כ"ד כרלמאן ככ' כערס
 עכ"ד רחני כער ולח חדע דר"ס דפ'ן נסחר
 מחס"קו רכיו כפורזו על חקומס פירס ככסיות
 דמונות מן כקורס וככו קאמר חכ"ו דמונות
 מחקנת כ"ד וכו' דאעיקר' מהסגריא זחל אלמס
 ורס מוכחות דס"ל לכס"ס דמונות כס מן כקור'
 ואוך סול חל לעיס רכיו מחקנת כ"ד ועל סר"כ
 סמנד קסיו לו יעוד חחרת חלס כדכר סחיס
 ריחכ"ו קכ וקיו וסלכס כמותו דכ"ו כנון ד' רחיוכ'
 רכיו עג רכ"ו חוג חוקכס ל' דכלכח חקתיס
 כסו

Koidonover, Aaron Samuel ben Israel

ספר

אמונת שמואל

תשובתו הרמתה צופים שאלות ותשובות
להגאון המופלג בדורו רבן של בני הגולה נ"י
ה"ה מהר"ר אהרן שמואל בהישיש ונכבד כהר"ר ישראל קאידנבר זצ"ל
אב"ד ור"מ דק"ק קראקא עיר החכמה והגליל יצ"ו
ה"ה מיקירי תושבי ק"ק ווילנא

והובא לבית הדפוס ע"י ברא כרעא דאבוהי
התורני האלוף בתורה
כמהר"ר צ'בי בין הרב המחבר
מהר"ר אהרן שמואל קאידנבר ז"ל ה"ה מווילנא לפ"ק
פה ק"ק ורנקבורט דמיין
תמ"ג לפ"ק

ועתה נסדר מחדש באותיות מאירות עינים
בתוספת מראי מקומות ופיענוח ר"ת ומפתח מפורט

בהוצאת "מכון בית שמואל אהרן"
בני ברק תשנ"ט

הנולד לנו אחר השחיטה ראויה לומר נשחטה בחזקת היתר עומדת (ביצה כה. חולין ט. כו', ע"ש. אף דמדברי מור"ם רי"ש סימן נ' לא משמע כן, כבר השיג עליו הרב מהר"ם מלובלין בשו"ת סימן ס"ו וסתר דבריו. אף שמחותני בספר ש"ך (סק"ג) רוצה להשיג עליו, מכל מקום לא עלתה בידו, והסכים כדעת מהר"ם מלובלין, ע"ש, כי יש לנו ראיות ברורות לדברי מהר"ם מלובלין. מכל מקום היכא דאיכא ספיקות טובא, בוודאי גם מור"ם מודה די ש להתיר:

ואף מי שרוצה להחמיר על עצמו שלא לאכול מאותן האווזות, מכל מקום תערוכת השומן היא מותר, כיון דנתבטל ברוב קודם התבטיל והתיכה כיון (שנהתך) [שנחתך] לרצועות. ועיין בספר כ"ח סימן

ק"א (ד"ה ובענין) ובספר מעדני מלך (דברי חמודות חולין פ"ז אות קסד) ובספרים אחרונים בחיבורם. ואף שנחתך אח"כ, הרבה בה שומן שיהא בה ס' נגד העור מאווזא הספק. [וכיון דאיכא כל הני ספיקא, נראה ברור דאין לאסור התערובות. וכל שכן כשיש כל הני ספיקות הנ"ל שהוא ממש (כאיני"ד שמאל"ץ הנ"ל (שארי"ת יוסף שם)) שהתירו כל הגדולים, וודאי אין לחלק ג"כ בזה שמתירים כל האווזות, ואפילו אותה האווזא מותר. ולרוב פשיטותו לא אאריך, ואם יש להשואל איזה ראיה לאיסור, יודיעו לי, כי יש לי עוד מילין בזה להתיר, והלא תורה היא, וכעת הזאת איני יודע שום צד לאיסורא, לכן לא אאריך בראיות הרבה מש"ס ופוסקים כדרכנו ת"ל. הטרוד אהרן שמואל בן הקצין כהר"ר ישראל זלה"ה קאיידנבר מוויילנא:

שאלה יד

על כן צריכין אנו לברר ולעמוד על עיקרא דמילתא מתוך דברי התלמוד ופוסקים בזה, ומתוכם יתלבן ויתברר שאלתינו כשמש בצהריים:

גרסינן פרק בהמה המקשה (חולין) דף ע"ו ע"א, נשבר העצם אם (ע)רוב בשר קיים שחיטתו מטהרתו, ואם לאו אין שחיטתו מטהרתו. ובגמרא (עו:): אמר רב, למעלה מן הארכובה אם רוב בשר קיים זה וזה מותר, ואם לאו זה וזה אסור. למטה מן הארכובה, אם רוב בשר קיים זה זה מותר, ואם לאו הבשר קיים, האבר אסור והבהמה מותרת. ומסיק דאף שמואל סבירא ליה כרב. ופריך שם, לרב נמי יאמרו בלמטה מן הארכובה אבר ממנה מוטל באשפה ומותרת, אמר ליה הכי קאמינא, לשמואל יאמרו אבר שחייה ממנה מוטל באשפה ומותרת. שלחו מתם,

בהמה או עוף שנשבר אבר שלה במקום שעושה טריפה, דקיימא לן (חולין עו:): דהוא והאבר אסורים, או שנשבר אבר במקום שאין עושה טריפה, דקיימא לן דאבר אסור, אי שרי למכור לגוי הבהמה או העוף מחיים או לאחר שחיטה עם האבר המדולדל שבה, דקיימא לן דגוי מוזהר על אבר מן החי, ותניא בפרק קמא דעבודה זרה דף ו' ע"ב מניין שלא יושיט כוס יין לנוזר ואבר מן החי לכן נח שנאמר (ויקרא יט, יד) ולפני עור וגוי, או לאו, דאיכא למישכח שום צד היתר על זה, עד כאן לשון השאלה: L

תשובה, הא מילתא לא שמעתי מרבתי ולא חזיני לרבני קשישי דעבידי הכי, גם לא מצאנו בשום פוסק שהיה מפקפק לאיסור כזה, אלא שמקרוב שמעתי בשם גדול אי שהיה בזמנינו ובימינו שהיה מורה לאיסור,

הלכתא כוותיה דרב, וא במשא. ופירש רש"י (ד"ה עושה ניפול. ומתיב רב ח טיהרה שחנ"ט טריפה המדולדל בה, דבר שגוי (רבא) [רבה] הדורי פירכ ממתניתין (קכו): נשחטה בו כו', אמר ליה ממתניתין אי עכ"ל. וע"ש בפירוש רש"י דאבר שנשבר, אפילו במי ונשחטה אח"כ, דאין ה משום אבר מן החי, דשחי' ומועיל לטהרה מידי נבי החי, דהא קיימא לן כא ובהדיא פסקינן לה לעיל ד אין עושה ניפול, דתניא לא תאכלו (שמות כב, ל), המדולדלין בבהמה חיה אסורין, ואמר רבה בר בו אין בהן אלא מצות

ומבואר דאם הוא מדו טריפה, אסור לא משום אבר מן החי כ במקום שאינו עושה טר ולמטה, האבר מותר מ מדרבנן משום אבר מן הד טריפה וגוי, ומצות פריש לעולם. דאי לא תימא ו בר חנה אמר ר' יוחנן שאינו במקום שעושה טר שעושה טריפה אף דמו מידי נבלה מכל מקום ל מן החי, ואסור מדאורייה מאי פריך רב חסדא אד ואבר עצמו מטמא במי טיהרה שחיטה וכו', ה: מתם איירי בדבר שעו

אבן דברי הרמב"ם בסעיף י"ב מבואר להדיא דאף דישראל (ש)שחט רוב ב' סימנים אסור לגוי במפרכסת, ובעל כרחך סבירא ליה ישוב ראשון, דאיירי בבהמות גוי. או נאמר דטעות סופר הוא ברמב"ם, וכצ"ל, אעפ"י ששחט גוי ב' סימנים, ולא גרסינן ישראל, וצ"ע. גם דברי סמ"ג הנ"ל צריך לעיין עדיין, דמשמעות לשונו משמע ולא לישראל קאי איסור לבן נח, ואי האי איסור איירי כששחט גוי א"כ היתרא קאי לישראל אף בשחיטת גוי, ור"ל משום אבר מן החי, דעל כרחך אסור משום שחיטת גוי שהוא נבילה, והא לא מצינו בשום מקום דשחיטת גוי יוציאה מידי אבר מן החי לישראל ולא לבן נח, דלא נאמר זה בגמרא, אלא מחשבה טומאת אוכלים דנכרי בטהורה משוי ליה אוכל (חולין קב:), אבל מכל מקום להוציא מידי אבר מן החי וודאי לא מוציאה והוי כנחירה ומיתה דעושה ניפול. ושוב ראיתי למהר"ר אייזק שטיין כביאורו (עשין, סב ע"א) שהניח דברי הסמ"ג הנ"ל בצ"ע. ונראה לי דליתניהו לדברי מהרש"ל הנ"ל בתירוץ של הסמ"ג, דא"כ היה ישראל ג"כ חייב משום אבר מן החי, וצ"ע. מכל מקום ביררנו מדבריהם דכל הפוסקים או רובן סבירא להו דישראל ששחט בטהורה (שלם) [שלו] דוודאי מצילין השחיטה מידי אבר מן החי, ושרי לבן נח אפילו במפרכסת, והוא הדין לאבר המדולדל ואפילו במקום שעושה טריפה, ומותרת לבן נח ואפילו מדרבנן. וא"כ ליכא איסורא למכור או ליתן לנכרי אחר השחיטה, ודלא כמשמעות הסמ"ק סימן ר"א דאוסר אפילו באיסור אבר מן החי של דרבנן מדרבנן (להפשיטו) [להושיטו]:

עוד יש לצדד להקל בעוף ואפילו למכור מחיים באבר המדולדל, דהא הרמב"ם פסק דאין בן נח נהרג על איסור אבר מן החי דעוף. ואף שהראב"ד השיגו, וכך משמע דעת הסמ"ג לאוין סימן קל"ו, גם להכסף משנה

שרצה להצילו קצת ממה שיש בו איסור דאורייתא לדבריו אלא שאינו נהרג, ע"ש פרק ט' דין י"א, מכל מקום נראה באבר המדולדל דבישראל אין בו אלא מצות פרישה, בעוף אמרינן דכולי עלמא מודו דלכן נח שרי, דלא לשויא מחלוקת ופולגתא רחוקה, ואמרינן תמיד חד דרגא להקל, אף להפוסקים דמתמירי בעוף באבר הפורש, מכל מקום באבר המדולדל אפשר דמודו דשרי. ועוד, דבמגדול עוז (שם) כתב הטעם, דבשר עוף לא מקרי בשר, ואין אבר מן החי נוהג בכך נח בו, כמו בשר בחלב לר' עקיבא (חולין קד:), אבל לישראל מקרי בשר, כיון דדמו אסור, אבר ובשר ג"כ אסור, מה שאין כן לבן נח אוקמו שכמנ קודם מתן תורה שלא היה מקרי בשר ואין אבר מן החי נוהג בו. וא"כ כל שכן שיש להקל במדולדל לכולי עלמא:

דאמנם יש לצדד ולהקל מהא דגרסינן בעבודה זרה שם (ו:): דלבן נח לא אסור להושיט אלא דקאי בתרי עברי דנהרא כו', והוא הדין מלמכור לו בהמה (להקיפי) [להקריבה] כשאין לו בהמה אחרת (שם ו), אבל כשיש לו אחרת שרי למוכרו לדעה זו (דמשום הקרבה וע"ש כשיש לו בהמה אחרת). וכתב המרדכי שם (רמו תשצה) דהוא הדין כשמוצא לקנות דבר זה או אבר מן החי במקום אחר דשרי למוכרו (ודלא כהשלטי גבורים (א: סוף אות ב) דמסתפק שם). וכך פסק מור"ם ביו"ד סימן קנ"א סעיף א' בהג"ה, ע"ש. וא"כ הדבר ברור דכיון דהרכה בהמות יכול לקנות כזו שנשבר אבר המדולדל בה, אין כאן איסור משום לפני עור לא תתן מכשול. אף על גב דכתב מור"ם שם דיש מחמירין, אין דבריו ברורים, וכמו שכתב מחותני מה"ר שבתאי כהן בספר ש"ך (סק"ז) עליו, ע"ש. אכן דאין ההיתר הנ"ל ברור אצלי, דאם כן למה אמרינן שם נפקא מינה היכא דיש לו בהמה אחרת, ולא אמר דנפקא מינה

היכא דיכול לקנות בהמו עיר א' שימכור בהמה א הדין של משנתנו אסור דלא אשכחן בגמרא הי יש לו בהמה אחרת, לא י אף דיש לדחו

עוד יש להקל מאחר ז או נותנו להגוי ז אבר מן החי, אלא אח" יעשה ניפול, וכמו שנו שריא, אפשר דלא דמי ז אף דלדידיה שריא מכל עליו כשיהיה נזיר, אבל ואינו אסור אלא לבן נח, אמרינן בזה לפני עור לא בישראל מצינו בפרק קב שמאי [לא] הוי מודה ל וכן בחולין (קיא:): חס י דאבא בר אבא] דליספי בר נ"ט, ופלפלו הפוסקי מה שהוא היתר לדידיה ו [כל שכן] גבי בן נח שהוא שריא

ובזה מיושב מה שהקי על הרב הכ"ח (ב וט"ז (סק"א) בסימן ס' מינה דבטמאים אין אבר להושיטו לבן נח, והקש דהא קיימא לן (חולין קב. אף בטמאים. ולמאי ז דלהושיט לישראל בטמא דלדידיה שריא אינו מוז תתן מכשול. והא דנקט איכא מידי דלישראל כו',

איסור
 ש פרק
 מדולדל
 בעוף
 דלא
 תמיד
 בעוף
 מדולדל
 (שם)
 ואין
 בחלב
 מקרי
 אסור,
 ש מתן
 מן החי
 מדולדל
 גרסינן
 לא
 דנהרא
 (הקיפ)
 שם ו.)
 עה זו
 (אחרת).
 הדין
 החי
 השלטי
 פסק
 ההג"ה,
 בהמות
 ל בה,
 תתן
 דיש
 שכתב
 (סק"ו)
 אצלי,
 היכא
 מינה

היכא דיכול לקנות בהמה אחרת, וכי אין בכל עיר א' שימכור בהמה או לבונה, וא"כ יתבטל הדין של משנתינו אסור למכור להם. וכיון דלא אשכחן בגמרא היתרא אחרינא כי אם יש לו בהמה אחרת, לא שרינן בגוונא אחריתא. אף דיש לדחוק וליישב:

עוד יש להקל מאחר דעכשיו כשאני מוכרו או נותנו להגוי לית עלה שום איסור אבר מן החי, אלא אח"כ כשתמות או ינחור יעשה ניפול, וכמו שנחבאר לעיל, ולדידיה שריא, אפשר דלא דמי למושיט כוס יין לנזיר אף דלדידיה שריא מכל מקום התורה אסרו עליו כשיהיה נזיר, אבל באיסור דשרי לדידיה ואינו אסור אלא לבן נח, שריא לאושוטי, ולא אמרינן בזה לפני עור לא תתן מכשול. ואפילו בישראל מצינו בפרק קמא דיבמות (יג:) דבית שמאי [לא] הוי מודה לבית הלל ולא נמנעו, וכן בחולין (קיא:) חס ליה (לאבא) [לזרעיה דאבא בר אבא] דליספי ליה איסור גבי נ"ט בר נ"ט, ופלפלו הפוסקים אי צריך להגיד לו מה שהוא היתר לדידיה ולחבירו אסור, (ע"ש) [כל שכן] גבי בן נח דשריא להושיטו מה שהוא שריא לדידיה:

ובזה מיושב מה שהקשה בספר ש"ך (סק"ג) על הרב הב"ח (סד"ה לא) ופרישה (אות ב) וט"ז (סק"א) בסימן ס"ב, שכתבו דיש נפקא מינה דבטמאים אין אבר מן החי נוהג ושריא להושיטו לבן נח, והקשה עליהם הרב הנ"ל דהא קיימא לן (חולין קב. קא:) דלבן נח אסור אף בטמאים. ולמאי שכתבתי אתי שפיר, דלהושיט לישראל בטמאים שריא לבן נח, כיון דלדידיה שריא אינו מוזהר על לפני עור לא תתן מכשול. והא דנקט בפרישה לישנא דמי איכא מידי דלישראל כו', איסור הושתה קאי,

ולא איסור אבר מן החי בטמאים לבן נח, דוודאי סבירא ליה לאיסור, וכרב גידל פרק גיד הנשה (קב.). ולפי זה נראה להתיר לרופא ישראל ליתן לגויה זונה משקה שתשתה כדי להפיל ולהמית עוברא, אף דסבירא לן בן נח מצווה על העוברים וישראל אינו מצווה, כדאיתא פרק ד' מיתות (סנהדרין נו:). אף דהתוספות כתבו שם (נט. ד"ה ליכא) ובחולין דף ל"ג (ע"א ד"ה אחד) דיש איסור בדבר, מכל מקום אין בו מיתה לישראל ושרי בעוברים. וליכא כאן משום לפני עור לא תתן מכשול, כיון דהאי איסור לדידיה שרי בעוברים, שאין בו איסור דאורייתא, אלא קצת איסור דרבנן, דהא שרינן לכתחילה בחיה, ודוחים נפש מפני נפש כשלא הוציא עובר את ראשו (אהלות פ"ו מ"ו), אם כן ליכא שום איסור בהושתה לגוי אף שהיא מצווה על העוברים, כן נראה לי. אכן כמדומה ראיתי פילפול בזה בחלק א' לשו"ת ר"י מטראני הנדפסים בתורגמא (מהרי"ט ח"א סי' צט), ולא ידעתי להיכן דעתו נוטה:

עוד יש לצדד ולהקל, דכיון שאין הגוי עושה איסור מיד, ויכול ליתן לשחוט לישראל ולא יהא אבר מן החי לדעת הרשב"א (חורת הבית הנ"ל), וכמו שכתבו שם הפוסקים, וכמו שנחבאר לעיל, ואפילו בבהמות גוי, אם כן אף כשנחר או מתה אחר כך אין הישראל מכשילו, אלא הוא מכשיל את עצמו שלא הניחו לשחוט, ושריא למכור לו וליתן. ומהאי טעמא נראה לי דלא תזינן לרבנן קשישי דחיישי לאיסור זה. הנה ערכתי לפניך כעת כל הצדדים, וכל מה שיש למשא וליתן בזה בדברי התלמוד והפוסקים (עוד נראה לי לצדד לתלות שהגוי ימכור לגוי אחר, ואלפני דלפני לא מפקדינן). הנראה לענ"ד כתבתי, וחתמתי את שמי, הטרוד אהרן שמואל מווילנא: L

ג. ויש מקצת מן הפוסקים שכתבו, דאיסור הריגת עובר אינו אלא מדרבנן. ואין דבריהם עיקר להלכה, ובפרט דנראה דאין לשיטה זו יסוד בדברי רבותינו הראשונים. L

ביאורים

עבירות, אבל לא מאיסור רציחה. ורצו ללמוד מדבריו שאין בהריגת עובר משום לתא ד"לא תרצח". ע"י בזה בשו"ת צ"א הי"ד (סי' ק'). ועוד.

ואפשר דאין הדברים מוכרחים בדעת הבית שלמה. דהנה ז"ל שם: אמנם אף אם נחלים כד' הרמב"ם והתוס' בסנהדרין וחולין דאיסורא איכא, מ"מ נלע"ד כיון דעכ"פ עובר לא מקרי נפש, כמבואר בש"ס נדה (דף מד) עש"ה, וברמב"ן ור"ן ביזמא, ובסמ"ע חו"מ (סי' תכה), אף דאסור לאברו, מ"מ כיון דלא שייך מאי חיות דדמא דידך סמיק טפי וכו', ולא שייך אין דוחין נפש מפני נפש, רק שאסור לאבר העובר

מקורות

א. בשו"ת אמונת שמואל (סי' יד) חידש, דאיסור "לפני עור לא תתן מכשול", שייך רק כשאותו האיסור שייך גם במכשיל עצמו, וכגון הרשטת כוס יין לנזיר דשייך גבי מושיט, שהרי אם יקבל ע"ע נזירות אף הוא יהיה אסור ביין, אבל בדבר שלגבי המושיט אינו אסור, בכזה"ג ליכא משום איסור לפנ"ע לא תתן מכשול.

וכי האמונת שמואל, דלפי דבריו נמצא נפק"מ בהלכה, וז"ל: ולפ"ז נראה להתיר לרופא ישראל ליתן לגויה זונה משקה

הוי כמו שאר עבירה, וברור דכיון דכל העבירות שבתורה נדחין משום ספק סכנת נפשות, ה"ה דאיבוד נפש העובר נדחה משום ספק סכנת נפשות של האם. וז"ב לענ"ד. עכ"ל.

ומבואר מדבריו, דעיקר חידושו הוא דשרי להרוג את העובר לצורך הצלת האם הזקא, ובכה"ג אין בזה משום לתא דלא תרצח. ומשו"ה הוצרך להוסיף בדבריו דהכא אין שייך לומר בזה מאי חיות וכו', משום שהוא אינו נפש והאם היא כן נפש, ומימלא דמא דידה סמיק טפי. ועוד הוסיף לומר, דכיון שאין עליו שם של נפש לכן אין שייך לומר אין דוחין נפש מפני נפש. ואם רצונו לומר דעיקר איסור הריגת עובר אינו מאיסור רציחה, א"כ מדוע הוצרך לכל זה, והול"ל בקיצור דכל עבירה נדחית בשביל הצלת נפשות.

ומשום כך היה נראה, דאפשר דגם הבי"ש מודה דההורג עובר בחינם, עובר באיסור לא תרצח, ורק בהורג עובר לצורך הצלת אימו אין בזה איסור לא תרצח, ואף שאיסור הריגת עובר הוא ביסודו איסור רציחה, מ"מ הכא שאני, דכיון דעיקר הטעם דברציחה אמרינן דיהרג וא", הוא ממעמא דמאי חיות, והכא דלא שייך למימר מאי חיות, ולא שייך אין דוחין נפש מפני נפש, לכן אין זה אלא כשאר עבירות שגדחין מפני פקו"ג. ומה שסיים וכתב שהוא כשאר עבירות, נראה שרצונו לומר, דכמו ששאר עבירות נדחין ה"נ אף שזה מאיסור רציחה נדחה. אבל לא שאיסור הריגת כל עובר הוא כמו שאר עבירות בעלמא, ויסתום כ"כ הבי"ש ולא יפרש מאין מקורו. ויש להתיישב בזה. ומצאתי בעין דבריו בדעת הבי"ש וממעמים אחרים, בשו"ת קנה בשם ח"א (סי' קכו). ע"ש.

ששתה כדי להפיל דב"נ מצוים על זה מצוים (סנהדרין נז שם ובחולין לג.) מ"מ אין בו מ בעוברים, וליכא לת"מ, כיון דהאי בעוברים שאין בו קצת איסור דרבנן, בחיה, ודוחין נפש הוציא העובר את ד איסור בהושה לגו העוברים, ו

ונמצא מבואר בדבר מה"ת להרוג עובר דרבנן. והנה, מה מדברי התוס', ע"ל שכתבאר, שממהלך לומד שכוונתם ע להרוג עובר

ומה שסיים האמונת להפנות דהא שר דההורג נפש מפני העובר, את הראשו האחרונים הבינו מן שאסור להרוג עובר כשהיא מקשה לילד לא) ועוד. והובאו ה"א. ובפרט לנ שהותה להורגו מש אימו. הבינו גדו טעמא דדודף ס" להורגו, וא"כ מכו

הרב"ש ש"י יצחק שרעא זצ"ל

מקורות

להתיר. ואף שהראשונים נתקשו, דאיך מותר לחלל שבת עבור הצלת עובר, דמשמע ממשנה זו דקודם שהוציא ראשו אין בו דין הצלת נפשות, ע"י ברמב"ן בתוה"א (שער המיחוש ענין הסכנה), ועוד, מ"מ כל דבריהם המה לומר דמנ"ל דמותר לחלל שבת ולעבור על איסור להצלתו, והא לאו נפש הוא, אבל מעולם לא עלה ע"ד לומר דמכאן מוכח דמותר להורגו, ואי הוה ס"ל דמכאן מוכח דמותר להורגו חינם טפי הו"ל להקשות, דאיך יתכן לומר שמותר להורגו, ומותר לעבור איסור עבור הצלתו, ומדלא הקשו כן משמע דפשיט"ל דממשנה זו אין להוכיח דמותר להורגו. (וכיו"ב מצאנו בלשון התוס' בנדה (מד.) דמשמע מדבריהם דמחד גיסא מותר להורגו, ומאידך מחללין שבת עבור הצלתו, וכל האחרונים נתקשו דאיך יתכן כזאת, ומכח זה הגיהו דברי התוס' שם, וכמ"ש לקמן ה"ו), ועכ"פ דברי האמונת שמואל צ"ע. וראיתי שכבר דחה דבריו בשו"ת להורות נתן ח"ג (סי' קכג). ואין לכתוד כי ראיתי להגאון תנא דאורייתא בתשו' תורת חסד מלובלין (אה"ע סי' מב) שכ', שהגם שדעת הרמב"ם והסמ"ג והשו"ע והתוס', דהאיסור להרוג עובר הוא מהתורה, מ"מ הראב"ד והר"ן והתוס' בנדה ס"ל שהוא מדרבנן. ותלה זאת במחלוקת אם עובר ירך אימו או לא. ע"ש. והנה אחר העיון בכל דבריו העמוקים מני ים, אשר כל רז לא אניס ליה, וכל קרייה לא שגבה ממנו, כמדומה שלא הביא ראיה לדבריו שיש מי מרבוחינו הראשונים שיאמר בהדיא דאיסור הריגת עובר הוא רק

שתשה כדי להפיל ולהמית עובר, אף רב"צ מצווים על העוברים, וישראל אינם מצווים (סנהדרין נו:). ואף דהתוס' כתבו שם ובחולין (לג.) דיש איסור בדבר, מ"מ אין בו מיתה לישראל ושרי בעוברים, וליכא כאן משום לפנ"ע לת"מ, כיון דהאי איסור לדידיה שרי בעוברים שאין בו איסור דאורייתא, אלא קצת איסור דרבנן, דהא שרינן לכתחילה בחיה, ודוחין נפש מפני נפש כשלא הוציא העובר את ראשו, א"כ ליכא שום איסור בהושטה לגוי, אף שגוי מצווה על העוברים, וכנ"ל. עכ"ד.

ונמצא מבואר בדבריו דאין לישראל איסור מה"ת להרוג עובר, "אלא קצת איסור דרבנן". והנה, מה שחשב להביא ראיה מדברי התוס', ע"י לעיל (ה"א, ופ"ב ה"א) שנתבאר, שממהלך ד' התוס', מוכרחים לומר שכוונתם שהאיסור על ישראל להרוג עובר הוא מהתורה.

ומה שסיים האמונת שמואל והביא ראיה לדבריו "דהא שרינן לכתחילה בחיה, ודוחין נפש מפני נפש כשלא הוציא העובר את ראשו", הנה כל גדולי האחרונים הבינו ממשנה זו, דמכאן ראיה שאסור להרוג עובר, ומשום כך התירו רק כשהיא מקשה לילד, וכמ"ש בחור"י (סי' לא). ועוד. והובאו דבריהם לעיל (פ"ב הי"א). ובפרט למש"כ הרמב"ם דמה שהותר להורגו משום שהעובר רודף את אימו, הבינו גדולי האחרונים דבלאו טעמא דרודף ס"ל להרמב"ם דאסור להורגו, וא"כ מכאן ראיה לאסור ולא

מדרבנן. בדברי

(סי' יד) לפני עור כשאותו זר, וכגון מושיט, הוא יהיה המושיט אסור

יו נמצא ה להתיר משקה

שות, ה"ה

בכת"ג אין מאי חויה יף לומר, זר דעיקר כל עכירה

לא תרצח, הוא ביסודו מטעמא זן זה אלא יענו לומר, כל עובר יישב בוה. ע"ש.

מקורות

מדרבנן, ורק שאחר שהעמיד די"ל הכי בדעת הראב"ד ודעימיה, דס"ל דהוא מדרבנן, כ' ליישב בזה דעתם דהמה לשיטתם בדין אם עובר ירך אימו, ולמש"כ אפשר דלא תליא הא בהא, ושפיר י"ל דגם אם הם סוברים דאיסור הריגת עובר הוא מהתורה, מ"מ ס"ל דעובר ירך אימו. ע"ש.

וראיתי לגאון עוזנו הגר"ח פאלג'י בשו"ת חיים ושלום ח"א (סו"ס מ') שעמד לדון באשה שהפילה את עובריה אם מותרת להינשא בתוך כ"ד חודש, ובתו"ד כ' וזת"ד: כי הגם כי הרב חו"י (סי' לא), ומוה"ר הגדול כמוהר"י מאיו בס' שפת הים אה"ע (סו"ס יד), ס"ל דאיכא איסורא לשחות סם כדי להפיל את העובר, מ"מ איסור זה אין איסורו אלא מדרבנן, ואינו בכלל איסור שפיכות דמים, כאשר כתב הרב הפרישה ודרישה בשם הרא"מ פרשת משפטים עה"פ ואיש כי יכה וכו', וע"ש ברא"מ עה"פ ולא יהיה אסון (כא כב), ובהרב נחלת יעקב שם, וגם הרב בית יהודה (סי' יד), הכריח מהש"ס ורש"י ותוס' והרמב"ם, דליכא איסור מהתורה משום שפיכות דמים אלא איסורו מדרבנן, ולכן כתב שם להתיר למיחש לסכנת הולד שזאת המעוברת היא מינקת את בנה, דמותר לשתות סם כדי להפילו, כמו שיעו"ש, עכ"ד הגר"ח"פ.

ויש לעמוד על דברות קדשו. ראשית מה שהביא מהפרישה בשם הרא"מ שאין בזה איסור של שפיכות, נראה כוונתו למש"כ בדרישה אה"ע (סי' יג אות יא, וכמ"ש כן בתשו' יבי"א ח"ד אה"ע סי' א' אות ח'),

ווי"ל הדרישה שם: לא ישא אדם מעוברת חבירו, בפרישה כתבתי הטעם לפי שסתם מעוברת למניקה קימא, וה"ק לא ישא אדם מעוברת חבירו, דאיכא תרתי לריעותא, חדא דבסוף תלד ותניק ויתעכר החלב וימות הולד, והשני, שמא ימות הולד בעודו במעי אימו, דאז לא חמירא איסורא לקרות עליו רצחנותא כל זמן שלא נולד, וכמ"ש רא"מ בפ' משפטים, וכו', עכ"ל.

אתה הראת לדעת, שכ' שאין איסור של רציחה בהריגת עובר, אבל לא כ' דאין בזה איסור מדאו', וכפי הנראה הגר"ח"פ ס"ל, דאם אין בזה משום רציחה, שוב אין בזה רק איסור דרבנן. וכבר נתבאר לעיל באורך דלא כן הוא. מיהו בעיקר מה שהעתיק הדרישה מהרא"מ, הנה אם כוונתו למש"כ הרא"מ בפ' משפטים (כא כב), וכמו שציינו בטור מהדור' שירת דבורה), א"כ לכאו' בדבריו שם מפורש איפכא, דיעו"ש שכ' דהא ד"אין נהרגין" על הריגת עובר הוא משום דהוי התראת ספק, דשמא נפל הוא, ומפורש דפשיטא ליה דיש בהריגת עובר משום איסור שפיכות דמים. (וכמשנ"ת דבריו לעיל ה"א ד"ה ומבואר). (ולפ"ז צ"ל דכוונת הפרישה במש"כ "לא חמירא לקרות עליו רצחנותא כל זמן שלא נולד", היינו שאין נהרגין עליו. ויותר נראה שכוונתו לומר, דבעיני ההמון אינו נקרא איסור חמור כ"כ כמו להרוג ולד שכבר נולד, ובזה בא ליישב, דכיון שכ' לעיל הדין דאסור לישא מעוברת משום דסתם מעוברת למניקה

קימא, א"כ כ"ש וע"ז כ' דהו"א דו חשיב רציחה, ומי דין זה. אבל אין משום איסור לא ח מדברי הרא"מ ש

ועוד, דהגר"ח"פ הרא"מ עה"פ ולא וי"ל הרא"מ שב מהריגת נפלים, מ שתרצו התוספות (לג.). עכ"ל. ונרא בזה עכ"פ אינ התוספות, וכמו ע לומר דיש בזה : בדעת הרא"מ מונ איהו גופיה בהדי פכ'

ומה שציין הגר"ח"פ (כא כב), הנה יי נהרגין על העוב הכתוב הוא, דאין הנולד. עכ"ל. ו בהריגת עובר מה עליו מיתה, ופ ה

ואשר סיים דבריו בית יהודה הכריז והרמב"ם דליכא שפיכות דמים, א הגה המעיין בדבו שעיקר דבריו נסו

מקורות

הביא שום מקור בדבריו שהריגת עובר אינה אלא איסור דרבנן. ואדרבה מכל מהלך דבריו שזכר את דברי התוס' בחולין (לג.) ועוד, שאסרו הריגת עובר מדין ליכא מידעם, משמע שהבין שאסור להרוג עובר מהתורה, וכפשוט דברי התוס' (וכמו שהכרחנו כן בביאור דבריהם).

אכן מה שהבין כן הגר"פ שהרב בית יהודה ס"ל דאיסור הריגת עובר אינו אלא מדרבנן, דהנה יעוי' בסוף דברי הבית יהודה שכ' וז"ל: אבל לשתות סם המפיל, כי היכי דהתם מותרת לשתות כוס של עיקרין משום דאינה נוגעת באיברי הזרע, ה"נ מותרת, הא ליתא, דהתם טעם ההיתר תלוי במה שאינה מצווה על פו"ר, ולכך לא מיפקדא אסירוס, משא"כ הכא דטעם האיסור הוא משום דהוי "כהורג נפש", וא"כ בשותה כוס רפואה להפיל, אסור מיהא מדרבנן. עכ"ל. ובגמר דבריו נתפס, שכ' "אסור מיהא מדרבנן". אכן פשוט שאין כוונתו שאסור מדרבנן ולא מהתורה, ורק כוונתו לומר, דמסירוס אין ראייה דהתם אינה מצווה כלל בפו"ר, אבל בני"ד אסורה לכה"פ מדרבנן, אבל יתכן שאסורה אף מדאורייתא. ומוכרחים לפרש כן, דאי נימא דס"ל דהאיסור מדרבנן, א"כ למה כ' הבית יהודה דשרי רק במקום סכנה, וז"ל שם: ומיהו האשה המתעברת בימי הנקה, מותרת לעשות מה שיכולה כדי להפיל, כיון דאיכא סכנה לולד. ע"כ. ואי נימא דהוא רק איסור דרבנן, א"כ פשיטא דגם שלא במקום סכנה יש להתיר. תדע, דהא הבית יהודה זכר בדבריו דטעם

קיימא, א"כ כ"ש שאסור לישא מינקת, וע"ז כ' דהו"א דמינקת שרי מטעם דלא חשיב רציחה, ומשו"ה הוצרך להשמיענו דין זה. אבל אין כוונתו לומר שאין בזה משום איסור לא תרצח, דהא בהדיא נראה מדברי הרא"מ שיש בזה איסור רציחה. ודר"ק).

ועוד, דהגר"פ שם ציין עוד למש"כ הרא"מ עה"פ ולא יהיה אסון (שם כא יב), וז"ל הרא"מ שם: נהי דישאל פטור מהריגת נפלים, מכל מקום לא שרי, כמו שתרצו התוספות בפרק השוחט (חולין לג.). עכ"ל. ונראה מדבריו שהבין דיש בזה עכ"פ איסור מהתורה, וכדעת התוספות, וכמו שנתבאר דבריהם, דע"כ לומר דיש בזה איסור מהתורה, ועכ"פ בדעת הרא"מ מוכרחים לומר כן, וכמ"ש איהו גופיה בהדיא להלן בדבריו (פכ"א פכ"ב), ע"ש.

ומה שציין הגר"פ למש"כ הנחלת יעקב (כא כב), הנה יעו"ש שכ', דמה דאין נהרגין על העוברין הוא משום דגזרת הכתוב הוא, דאין חייבים מיתה אלא על הנולד. עכ"ל. ולא כתב שאין איסור בהריגת עובר מהתורה, ורק שאין חייבין עליו מיתה, ופרט זה מוסכם בכל הפוסקים.

ואשר סיים דבריו הגר"פ וכ': וגם הרב בית יהודה הכריח מהש"ס ורש"י ותוס' והרמב"ם דליכא איסור מהתורה משום שפיקוח דמים, אלא איסורו מדרבנן. ע"כ. הנה המעיין בדברי הרב בית יהודה יראה שעיקר דבריו נסובים על דיני סירוס, ולא

אדם מעוברת עם לפי שסתם ה"ק לא ישא דאיכא תרתוי התניק ויתעכר ושמא ימות וזו לא חמירא וזאת כל זמן פ' משפטים,

אין איסור של לא כ' דאין אה הגר"פ שזה, שוב אין כתבאר לעיל בעיקר מה הנה אם שפטים (כא דוד' שירת שם מפורש אין נהרגין" הוי התראת ש דפשיטא ום איסור בריו לעיל יל דכוונת לקרות עליו ויינו שאין נתו לומר, חמור כ"כ ובה בא וסור לישא למניקה

מקורות

האיסור משום דהוי "כהורג נפש", ומזה משמע יותר שכוונתו לאיסור דאורייתא. ועכ"פ, מהראיות שהביא הבית יהודה בתו"ד, ומכל מהלך דבריו משמע יותר דס"ל שאסור להרוג עובר מהתורה, ולא הביא שום ראיה היפך זה. וברור.

ואם כנים הדברים, א"כ יש ליישב בזה מה שהקשה הגרש"ז אורבך ע"ד הבית יהודה וז"ל: צ"ע אם זה אסור מן התורה מנין דגרמא מותר מן התורה, הרי גרמא רק פטור אבל לא שמותר לכתחלה, וכמו בממוץ גרמא בנוקין אסור מן התורה, קל וחומר מחיוב השבת אבידה. ועיין רש"י במס' גיטין (נג. ד"ה ותדוש) שגדחקו שם, ורק לענין שבת ומחיקת השם אמרינן רק עשייה הוא דאסור הא גרמא שרי מן התורה. עכ"ל. והובא בס' נשמת אברהם חו"מ (עמ' קמו), ובס' שולחן שלמה - רפואה ח"ג (עמ' קד). ע"ש. ולמש"כ ניחא, דלעולם לא ס"ל דגרמא שרי, ורק כוונתו דא"א ללמוד דין זה מאיסור סידוס. וראיתי שהגרש"ז שם כ' את הערתו "על מה שהובא בספרים בשם הבית יהודה", ונראה שלא ראה את דברי הבית יהודה בגוף הספר. ואפשר דאם היה רואה את דברי הבית יהודה במקורם היה מפרש דבריו כמש"כ. (ובעיקר דברי הבית יהודה עימש"כ לקמן הלכה ד').

וראיתי שכבר העיר על הגרש"פ ככל האמור השדי חמד (מע' הא' פאת השדה כלל נב). אמנם השד"ח הבין, דמש"כ הבית יהודה דהאיסור אינו אלא מדרבנן, זה משום דזה ע"י גרמא, ולמש"כ, א"צ

לזה. ויותר נראה שהב"י לא כ' בהדיא שהוא אסור מדרבנן, רק בדרך שלילה, דהיינו דלהכ"פ אסור מדרבנן, ולא בדרך החלט. ויש לתמוה על הגאון הבקי בחדרי תורה בשו"ת ציץ אליעזר ח"ז (סי' מח פ"א), שסמך ע"ד הגרש"פ הללו, ובספרו ח"ח (סי' לו), הוסיף לחזק את דבריו מדברי האמונת שמואל הנ"ל, ולא הרגיש שדבריהם עומדים מנגד לדי' הפוסקים. ואכ"מ. וגם בשו"ת ברית שלום טולדאנו ח"ב (חו"מ סי' יז), נמשך אחר דברי הגרש"פ. ועי' בשו"ת יבי"א ח"ד (אה"ע סי' א' אות ח'), שהעיר בקיצור ע"ד הצי"א הנז'. ע"ש.

ויש שהעירו מדברי הרדב"ז בתשו' ח"ב (סי' תרצה) שנראה מדבריו ראייה לשיטת האומרים דאין איסור מהתורה בהריגת עובר. אכן עי' להלן (הלכה ו') שנתבארו דברי הרדב"ז, דכל דבריו איירי רק בעובר שמתה אימו, שאם לא נצילנו ימות ממילא, אבל בעובר שאימו חיה, י"ל דגם הרדב"ז מודה שאסור מהתורה להורגו.

אמנם לכאוי היה מקום להביא ראייה שאיסור הריגת עובר אינו אלא מדרבנן, מדברי א' מרבותינו הראשונים. דהנה כ' הר"ן בחולין (די"ט ע"א) וז"ל, והיה נמי דערכין דאשה היוצאה ליהרג אין ממתנין לה עד שתלד, לאו משום עובר ירך אמו הוא, אלא שכיון שהיא מחוייבת מיתה אין מענין את דינה, ולולד כיון שלא יצא לאויר העולם לא חיישינן. תדע, שאילו נגמר דינה להריגה וילדה, אין הורגין את הולד, משום

דעובר לאו ירך א
הד
והנה דברי הר"ן
דמש"כ דלולד
העולם לא חייש
דמשמע מדבריו
זמן שהוא במעי
כלל. ובפרט, דז
יומא) ס"ל דמו
בשביל להציל חיי
לומר דלא

ומכת דברי הר"ן
מהאחרונים דהר"ן
עובר אינו אלא מ
ח"ג (סו"ס סה)
(השמטות לסי' ק'
(סי' לב אות ה').
נראה שהבינו בדע
היסקין עה"ת (פ'
מנחת יהושלים
סו"ס להגר"פ אפ
והגאון בעל הת
הקשות

אמנם לכאורה נראה
הר"ן: הבהמה זפת
הקשה עמי' ש'
הליטה אל שרי וקל
איתו פה"פ. ומה
פיהת הר"ן האם
היים (פ' שמות)
להר"ן יש איסור
אליש"ב פס' קוב

מקורות

דעובר לאו ירך אמו הוא ולא עליו נגמר הדין. ע"כ.

והנה דברי הר"ן כפשוטם צ"ב רב, דמש"כ דלולד כיון שלא יצא לאויר העולם לא חיישינן. הוא תמוה מאוד, דמשמע מדבריו דמותר להרוג עובר כל זמן שהוא במעי אימו, ולא חיישינן ליה כלל. ובפרט, דהר"ן גופיה (סוף מס' יומא) ס"ל דמותר לחלל את השבת בשביל להציל חיי העובר, וא"כ איך יתכן לומר דלא חיישינן ליה כלל.

ומכח דברי הר"ן הללו רצו לומר כמה מהאחרונים דהר"ן ס"ל דאיסור הריגת עובר אינו אלא מדרבנן. וכמ"ש באחיעזר ח"ג (סו"ס סה). ובשו"ת צי"א חי"ד (השמטות לסי' ק'). ובס' השג יד - ערכין (סי' לב אות ה'). וע"ש שהאריך בזה. וכן נראה שהבינו בדעת הר"ן בס' חי' מהרי"ל דיסקין עה"ת (פ' וישב) והובא ג"כ בס' מנחת ירושלים - מנחה חריבה עמ"ס סוטה להגר"פ אפשטיין (דף נג מדפה"ס). והגאון בעל החלקת יואב בקוני קבא דקשייתא (קושיא יט).

אמנם לכאורה נראה דקשה לומר כן בדעת הר"ן. דהנה בחי' הר"ן סנהדרין (נט.) הקשה עמ"ש בגמ', דמי איכא מידי

ביאורים

בביאור דעת הר"ן

(ס). ויעוי' בס' באר מרים להגר"י מן ח"ג (פ"ט ה"ד) שכ' לבאר דעת הר"ן, שאע"פ שגם לדעת הר"ן יש איסור בהריגת עוברין, אין זה איסור מצד מעשה הרציחה, אלא מצד השחתת העולם, שהוא יסוד האיסור דשפכ"ב כב"ג, וכשיש חיוב הריגה וצורך בזה, אין איסור דהשחתה דלא חשיב ככה"ג השחתה. וזהו שכתב הר"ן דלולד כיון שלא יצא לאויר העולם - וכל איסורו רק מצד השחתת העולם - ככה"ג לא חיישינן לאיסור זה, וממילא כב"ג שכל איסורו רק מגדר זה הוא, ולא מצד עצם מעשה הרציחה, יש להחיות. וכשם שדעת התוס' בסנהדרין (נט. ד"ה ליכא מירעם), ד"ל שגם כב"ג מצילין את האם ע"י הריגת העובר, אע"פ שב"ג נהרג על העוברין, ומשום דככה"ג לא חשיב השחתה, ה"ה כן הוא לגבי הריגת האם המחוייבת מיתה. עיי"ש באורך גדול.

ובס' מועדים וזמנים ח"א (סי' נב) כ' לפרש דברי הר"ן, דר"ל רכל הנדון אם עובר ירך אימו או לא, הוא רק לדינים השייכים לאחר לידתו, כגון גירות, שחרור, נרבעת, וכדומה, שחלים עליו דינים במעי אימו שלא יפקעו גם לאחר שנולד, אבל הכא דהנדון הוא רק לזמן שהוא במעי אימו, דלאחר שנולד פשיטא שאין הורגין

דלישראל שרי ולב"ג אסור, והק' הר"ן דהא חזינן דגזל דפחות מש"פ דב"ג נהרג וישאל אינו נהרג. וחי' הר"ן, דמ"מ גם לישראל אסור מדאורייתא. ע"ש. ולפ"ז מוכרחים לומר בדעת הר"ן דאם כ"ג נהרג אעוברין, דלישראל אסור מדאורייתא. והעיר מזה בס' מרקת חיים (פ' שמות). ובשו"ת אגרות משה חו"מ ח"ב (סי' סט סוף או"ג) פשיטא ליה, דגם להר"ן יש איסור דאורייתא בהריגת עובר. ע"ש בדבריו. וכן נראה שנקט בדעת הר"ן הגרי"ש אלישיב בס' קובץ תשובות ח"א (סי' רכ). ע"ש. ועיי' מה שנתבאר בס"ד דעת הר"ן

בהרחבה (פרק טו ה"ז בביאורים אות ו') (ס).

כ' בהדיא
ך שלילה,
לא בדרך
בקי בחדרי
ד (סי' מח
ל, ובספרו
את דבריו
לא הרגיש
הפוסקים.
טולדאנו
אחר דברי
ד (אה"ע
קיצור ע"ד

תשו' ח"ב
יה לשיטת
ה בהריגת
שנתבארו
איירי רק
לא נצילנו
אימו חיה,
מהתורה

ביא ראה
א מדרבנן,
דהנה כ'
וההיא נמי
אין ממתנין
יר ירך אמו
ת מיתה אין
א יצא לאויר
ל נגמר דינה
חולד, משום